

1. సూరహ్ అల్-ఫాతిహా

ఈ సూరహ్ లో దివ్యఖుర్ఆన్ ప్రారంభమవుతుంది. కావున దీనికి **ఆరంభ సూరహ్** (ఫాతిహా తుల్-కతాబ్) అనే పేరు ఇవ్వబడింది. ఇది మక్కా సూరహ్. ఇందులో 7 ఆయతులు ఉన్నాయి. నమాజ్ లోని ప్రతి రకా'త ప్రారంభంలో ఇది విధిగా పఠింపబడుతుంది, కాబట్టి ఇది తరచుగా పఠింపబడే ఏడు ఆయతులు (అన్-సబా' అల్-మసా'ని) అని కూడా అనబడుతుంది. దీనికి వేరే పేర్లు కూడా ఉన్నాయి దివ్యగ్రంథ సారం (ఉమ్ముల్-కతాబ్), ప్రశంసల సూరహ్ (సూరతుల్-హమ్ద్), ఖుర్ఆన్ పునాది (అసా'స్ అల్-ఖుర్ఆన్), ఉత్తమమైన ఖుర్ఆన్ (అల్-ఖుర్ఆన్ అల్-అ'జమ్), స్వస్థత (అఫ్ఘిఫా), ప్రార్థన (అ-స్సలాహ్) మొదలైనవి. సూరహ్ లకు ఇవ్వబడిన పేర్లు దివ్యఖుర్ఆన్ యొక్క భాగాలు కావు. ఇవి సూరహ్ లను గుర్తించటానికి ఇవ్వబడిన పేర్లు మాత్రమే.

ద్వైవక్త ('స'అస) ప్రవక్తగా ఎన్నుకోబడిన తరువాత, మదీనహ్ మునవ్వరహ్ కు వలస పోక ముందు 13 సంవత్సరాలలో అవతరింపజేయబడిన సూరహ్ లన్నీ మక్కా సూరహ్ లు మరియు వలస పోయిన తరువాత అవతరింపజేయబడిన సూరహ్ లన్నీ మదీనహ్ సూరహ్ లు అనబడతాయి. అవి ఏ ప్రాంతంలో అవతరింపజేయబడినా సరే!

1. అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణా ప్రదాత అయిన అల్లాహ్¹ పేరులో.²

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①

1) అల్లాహ్ (1) **Allah** - సుబ్ హానపల వల్ అలా అనేది సర్వసృష్టికర్త, మహోన్నతుడు, సర్వపోషకుడు అయిన విశ్వ ప్రభువు యొక్క పేరు. ఈ పేరులో ఆయనను తప్ప మరెవ్వరినీ పిలువరాదు. దీనికి సరి సమానమైన పదం వేరే భాషలలో లేదు, ఫార్సీ భాషలోని 'ఖుదా' అనే అనే పదం తప్ప. ఇది ఒక ప్రత్యేకమైన విశేష పదం. ఈ పదానికి బహువచనం గానీ, స్త్రీ లింగం గానీ లేవు. అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క స్వప్రకాశిత నిర్వచనం కొరకు చూ. సూరహ్ అల్-ఇ'జ్ఘా'స్ (112).

2) చాలా మంది వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయంలో, ఈ ఆయత్, సూరహ్ అల్-ఫాతిహా యొక్క భాగం. సూరహ్ అన్-నఫ్ఠ్ (27:30)లో ఇది ఒక ఆయత్ రూపంలో కూడా ఉంది. ప్రతి మంచిపనికి ముందు బిస్మిల్లా హిర్లాహ్ మా నిర్లాహిమ్, చదవాలి. ఉదా: బోజనానికి ముందు, వ'దూ' చేసి టప్పుడు. ఖుర్ఆన్ పఠించటం ప్రారంభించేటప్పుడు బిస్మిల్లా హిర్లాహ్ మా నిర్లాహిమ్ కు ముందు అ'ఉజ్జా' బిల్లాహి మినషయ్ తా నిర్లాహిమ్ శపించ (బహిష్కరించ) బడిన ఖైతాన్ నుండి రక్షించబడటానికి నేను అల్లాహ్ (సు.త.) శరణు వేడుకుంటున్నాను తప్పక చదవాలి. (చూడండి, 16:98). దివ్య ఖుర్ఆన్ మానవులకు మార్గదర్శిని మరియు హృదయాలకు స్వస్థత నిచ్చేది. ఖైతాన్ మార్గ బ్రహ్మత్వానికి మరియు దురాచారాలకు ప్రోత్సహిస్తాడు. కావున శపించ (బహిష్కరించ) బడిన ఖైతాన్ మరియు అతడి అనుచర మూకలు రెకెత్తించే కలతల నుండి కాపాడుకోవటానికి అల్లాహుల్ అలా శరణువేడుకోవాలి.

ఈ ఇస్తి'ఆజా'హ్ దివ్యఖుర్ఆన్ యొక్క భాగం కాదనటంలో ఇస్లామీయ శాస్త్రవేత్తలు అందరూ ఏకీభవిస్తున్నారు. కాబట్టి ఇది దివ్యఖుర్ఆన్ లో వ్రాయబడలేదు.

2. సర్వలోకాలకు ప్రభువైన³ అల్లాహ్ మాత్రమే సమస్త స్తోత్రాలకు అర్హుడు.⁴

3. అనంత కరుణామయుడు, అపార కరుణా ప్రదాత.⁵

4. తీర్పు దినానికి⁶ స్వామి.⁷

5. మేము నిన్నే ఆరాధిస్తున్నాము మరియు నీ సహాయాన్నే అర్థిస్తున్నాము.⁸

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ

الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

مَلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ

اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ

3) రబ్బుల్: ప్రభువు, అనే పదానికి తెలుగులో సరితూగే పదం లేదు. దీనికి సర్వ లోకాల ఏకైక ప్రభువు, వాటి సృష్టికర్త, పోషకుడు, సంరక్షకుడు, యజమాని, సర్వ వరప్రదాత అనే అర్థాలున్నాయి. చాలా వరకు తెలుగు అనువాదాలలో వాడినట్లు ఈ అనవాదంలో కూడా ప్రభువు అనే పదమే వాడబడింది.

4) 'హదీస్'లో వచ్చింది: లా ఇలాహ్ ఇల్లలహ్ - అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప మరొక ఆరాధ్యదేవుడు లేడు. అతి ఉత్తమమైన జోక్ (Meditation), జ్ఞాపిక, స్మరణ, ధ్యానం మరియు అల్-హమ్దులిల్లాహ్ - సమస్త స్తోత్రాలకు అర్హుడు అల్లాహుల్ అలా మాత్రమే, అతి ఉత్తమమైన దు'ఆ' ప్రార్థన (తిర్మిజి, నసాయి మొదలైనవారు).

5) అర్-ర'హీమ్ (2): *The Most Gracious*, అనంత కరుణామయుడు, అంటే ఇహలోకంలో భేదభావాలు లేకుండా అందరికీ ఎల్లప్పుడూ కరుణను పంచేవాడు. అర్-ర'హీమ్ (3): *The Most Merciful*, అంటే పరలోకంలో కేవలం ఆయనను విశ్వసించిన వారికే అపార కరుణాప్రదాత, అని కొందరు వ్యాఖ్యానించారు. ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు.

6) యొమద్దీన్: తీర్పుదినం, అంటే పునరుత్థానదినం. ఆ దినపు యజమాని కేవలం ఆ ఒకే ఒక్క ఆరాధ్యదేవుడు అల్లాహ్ (సు.త.) మాత్రమే. ఆ రోజు ప్రతివానికీ, తన కర్మలకు తగిన ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ఎవ్వరికీ ఏ విధమైన అన్యాయం జరుగదు. ఆ రోజు, అల్లాహుల్ అలా అనుమతించిన వాడు తప్ప మరెవ్వరికీ మాట్లాడే హక్కు ఉండదు. వారు దైవదూతలు గాని లేక ప్రవక్త ('అలైహిమ్ స.)లు గాని కావచ్చు. వారు అల్లాహ్ (సు.త.) అనుమతించిన వారి కొరకు మాత్రమే సిఫారసు చేస్తారు.

7) మాలిక్: Master, Owner, ప్రతిదాని నిజస్వామి, యజమాని, కర్త, పెద్ద, నాయకుడు అనే అర్థాలున్నాయి. చూడండి, 20:114 వ్యాఖ్యానం-63.

8) 'ఇబ్రాదతున్: ఆరాధన, అంటే ఒకరి ప్రసన్నత కొరకు అత్యంత వినయ విధేయత, నవ్వుత, మరియు భేతిన ప్రదర్శించటం. ఇది కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) కొరకు మాత్రమే తగినది. మానవుడు కేవలం ఆ ఒకే ఒక్క ఆరాధ్యదైవం అయిన అల్లాహుల్ అలాను మాత్రమే ఆరాధించాలి. మరియు ప్రతి విషయం, ప్రతి కార్యంలో కేవలం ఆయన సహాయాన్నే అర్థించాలి.

తౌ'హీద్: మూడు విధాలు.

(1) తౌ'హీద్ అర్-రుబూబియ్యూహ్: ఏకైక ప్రభువు అల్లాహ్ (సు.త.) అని విశ్వసించటం. సర్వాన్ని సృష్టించినవాడు, దాని అధిపతి, సర్వ వ్యవహారాలను నడిపించేవాడు మరియు పోషకుడు కేవలం ఆ ఏకైక ప్రభువు అయిన అల్లాహుల్ అలా మాత్రమే అని, విశ్వసించడం. కాని బహుదైవారాధకులు (ముష్రికులు) దీనిని నమ్మి కూడా ఆయనకు సాటి కల్పిస్తున్నారు. ఎంత తప్పుడు మార్గంలో పడి ఉన్నారు వారు! చూడండి, 10:31, 39:38, 23:84-89.

6. మాకు ఋజుమార్గం⁹ వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేయి.

7. నీవు అనుగ్రహించినవారి¹⁰ మార్గం మాత్రమే (మాపు) నీ ఆగ్రహానికి¹¹ గురి అయిన వారి (మార్గం కానీ) లేక మార్గ భ్రష్టులైన వారి (మార్గం కానీ) కాదు.

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ①
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ② غَيْرِ
الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ③

- (2) తౌ హీద్ అల్-ఉలూహియ్యహ్: ప్రతి విధమైన ఆరాధనకు అర్హుడు కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) మాత్రమే. ఆరాధన అంటే అల్లాహులతో ఆలా ప్రీతి లేక భయం కొరకు చేసే ప్రతి కార్యం. కావున, నమాజ్, ఉపవాసం, 'జకాత్ మొదలైనవి, ఆ గొప్ప శక్తి (అల్లాహులతో ఆలా) ప్రీతి కొరకే చేయటం. ఆరాధనలన్నింటికీ అర్హుడు, కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) అని విశ్వసించటం.
- (3) తౌ హీద్ అల్-అస్మా'వస్సఫాల్: అల్లాహులతో ఆలా పేర్లు మరియు గుణవిశేషాల ఏకత్వం. ఖురఆన్ మరియు 'హదీస్'లలో వివరించబడిన అల్లాహ్ (సు.త.) పేర్లు మరియు గుణవిశేషాలను ఏ విధమైన మార్పు చేయకుండా విశ్వసించడం. అల్లాహులతో ఆలా తప్ప ఇతరులను ఈ గుణవిశేషాలతో సంబోధించరాదు. అల్లాహ్ (సు.త.) మరియు ఆయన ప్రవక్త ('స'అస) వివరించిన పేర్లు మరియు గుణ విశేషాలతో తప్ప ఇతర పేర్లలో ఆయనను సంబోధించరాదు.
- 9) ఋజుమార్గం: అంటే, అంతులేని సర్వ సుఖసంతోషాలుగల శాశ్వత స్వర్గాన్ని పొందేమార్గం. దానిని పొందటానికి మానవుడు తన ఆరాధనను కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.)కే ప్రత్యేకించుకొని, సత్కార్యలు చేయాలి. అల్లాహులతో ఆలాను తప్ప మరెవ్వరినీ ఆరాధ్యదైవాలగా చేసుకోరాదు.
- 10) అల్లాహ్ (సు.త.) అనుగ్రహించిన వారి మార్గం అంటే, దైవప్రవక్తల, వారిని అనుసరించిన సత్పురుషుల మరియు పుణ్యపురుషుల మార్గం. వారు సన్మార్గం పొంది, దానిపైనే నడిచారు. అదే అల్లాహులతో ఆలాకు విధేయులవటం (ఇస్లాం). అదే స్వర్గానికి అర్హులు చేసే మార్గం. అల్లాహ్ (సు.త.) ఆదేశం: "మరియు ఎవరు అల్లాహులతో ఆలాకు, మరియు ప్రవక్తకు విధేయులై ఉంటారో అలాంటి వారు అల్లాహ్ (సు.త.) అనుగ్రహం పొందిన ప్రవక్తలతోనూ, సత్య వంతులతోనూ, అల్లాహులతో ఆలా ధర్మం కొరకు ప్రాణాలు కోల్పోయిన ఆమర వీరుల (ఫహీద్ ల) తోనూ, సద్వర్తనులతోనూ చేరి ఉంటారు. మరియు అలాంటి వారి సాంగత్యం ఎంతో మేలైనది." (చూడండి, 4:69)
- 11) మ'గ్రూబి 'అల్లెహీమ్: అల్లాహ్ (సు.త.) ఆగ్రహానికి గురైనవారు అంటే యూదులు. ఎందుకంటే వారు బుద్ధిపూర్వకంగా సన్మార్గాన్ని త్యజించారు. దివ్యసూచనలను మార్చారు. 'ఉ'జైర్ ('అ.స.)ను, అల్లాహ్ (సు.త.) కుమారుడు అన్నారు. తమ విద్యాంసులకు (అ'హ్మీదులకు) ధర్మసమ్మతం ('హాలాల్) మరియు నిషిద్ధం ('హరామ్) చేసే హక్కు ఉండన్నారు. 'దాల్లీస్: మార్గభ్రష్టులైన వారు అంటే క్రైస్తవులు. ఎందుకంటే వారు 'ఈసా మసీ'హ్ (ఏసూ క్రీస్తు 'అ.స.)ను అల్లాహ్ (సు.త.) కుమారుడు అని కొందరు మరియు ముగ్గురు ఆరాధ్య దైవాలలో (Trinityలో) ఒకరు అని మరికొందరు అన్నారు (ఫ'త్త్ అల్-ఖుదీర్). ఆమీన్: ఓ అల్లాహ్ (సు.త.)! మా దు'ఆ ' (ప్రార్థన)ను అంగీకరించు. సూరహ్ అల్-ఫాతిహా తరువాత ఆమీన్ అనటాన్ని దైవప్రవక్త ('స'అస) ఎంతో ప్రాధాన్యత నిచ్చారు మరియు ఎంతో ఉత్తమ మైనదని అన్నారు. దీనిని ముందు నిలిచి నమాజ్ చేయించేవాడు (ఇమామ్) మరియు ఇమామ్ వెనుక నమాజ్ చేసేవారు (ముఖ్లాదీలు) అందరూ అనాలి. పెద్ద స్వరంతో చదివే నమాజులలో పెద్ద స్వరంతో అనాలి (ఇబ్నె-మాజా, ఇబ్నె-కసీ'ర్). ***

2. సూరహ్ అల్-బఖరహ్

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

ఈ సూరహ్ లో ఆవు యొక్క ప్రస్తావన 67-73 ఆయతులలో వచ్చింది. కావున ఇది, ఆవు ప్రస్తావన ఉన్న సూరహ్ అని అనబడుతుంది. ఇందులో 286 ఆయతులున్నాయి. ఇది మదీనహ్ లో మొదటి 2 సంవత్సరాలలో అవతరింపజేయబడింది. ఆయత్ 255, ఆయతుల్ కుర్సీ అనబడుతుంది, ఆయత్ 281 చిట్టచివర అవతరింపజేయబడింది. ఆయత్ 282 ఆయత్ - ఆధాన్ అనబడుతుంది. ఇది అన్ని ఆయతుల కంటే పెద్దది. ఏ ఇంట్లో ఈ సూరహ్ ప్రతిరోజూ చదువబడుతుందో, ఆ ఇంట్లో నుండి షైతాన్ పారిపోతాడు. ('స. ముస్లిం). కొందరు ధర్మవేత్తల అభిప్రాయంలో దీనిలో వేయి వార్తలు, వేయి అక్షరాలు మరియు వేయి నిషేధాజ్ఞలు ఉన్నాయి. (ఇబ్నె-కసీర్)

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. అలిఫ్-లామ్-మీమ్. ¹

2. ఇది (ఈ ఖుర్ఆన్) ఒక దివ్య గ్రంథం; ఇందులో ఏ మాత్రం సందేహం లేదు. దైవభీతి² గలవారికి ఇది మార్గదర్శకత్వము.

3. (వారికి) ఎవరైతే అగోచర యధార్థాన్ని³ విశ్వసిస్తారో, నమాజ్ ను స్థాపిస్తారో⁴ మరియు మేము ప్రసాదించిన జీవనోపాధి నుండి (మా మార్గంలో) ఖర్చుచేస్తారో;⁵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم

ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى

لِّلْمُتَّقِينَ

الَّذِينَ يُؤْتُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ

الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

- 1) ఈ అక్షరాలను ముఖ్యతతో అంటారు. ఈ అక్షరాల సముదాయం దివ్యఖుర్ఆన్ అద్భుత సూచనలలో ఒకటి. వాటి అర్థం, ఉద్దేశ్యం అల్లాహుతో ఆలాకు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియదు.
- 2) అల్-ముత్తఖీన్: దైవభీతి గలవారు, అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) యందు భయభక్తులు కలిగి ఆయన (సు.త.) ఆదేశాలను అనుసరించేవారు.
- 3) 'గైబున్': అగోచర యధార్థం, అంటే, మానవ ఇంద్రియాలకు మరియు జ్ఞానానికి గోప్యంగా ఉన్న సత్యాలు. అంటే అల్లాహ్ (సు.త.)ను దైవదూత ('అ.స.)లను ఆయన (సు.త.) గ్రంథాలను, ఆయన (సు.త.) ప్రవక్తలను, పునరుత్థానదినాన్ని, స్వర్గ-నరకాలను మొదలైన వాటిని విశ్వసించడం.
- 4) నమాజ్ స్థాపించడం: అంటే, ప్రతిదినము ఐదుసార్లు నిర్ణీత సమయాలలో అల్లాహ్ (సు.త.), దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ ('స'అస)కు నేర్పిన విధంగా నమాజ్ చేయడం. ('స'హీ'హ్ బు'ఖారీ, పుస్తకము-1, 'హదీస్' నం. 702, 703, 704, 723, 786, 787).
- 5) 'జకాతున్': అంటే, ఒక సంవత్సరం వరకు జమ ఉన్న, ధన సంపత్తుల నుండి ప్రతి సంవత్సరం, ఒక ప్రత్యేక శాతం విధిగా ఇవ్వవలసిన దానం. ఇది ఇస్లాం ధర్మంలోని 5 విధులలో ఒకటి. 'జకాత్, ముస్లిం సమాజపు ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగు పరచటానికి, సమాజంలో ఎవ్వడు కూడా నిరాధారంగా లేకుండా ఉండటానికి నియమించబడిన, ఒక ఉత్తమమైన ధార్మిక మరియు సామిక్ నియమం, ('స'హీ'హ్. బు'ఖారీ, పుస్తకము-2, అధ్యాయం-24).

4. మరియు ఎవరైతే (ఓ ము'హమ్మద్!) నీపై అవతరింపజేయబడిన దానిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను)⁶ మరియు నీకు పూర్వం అవతరింపజేయబడిన వాటిని (దివ్యగ్రంథాలను) విశ్వసిస్తారో మరియు పరలోక జీవితాన్ని దృఢంగా నమ్ముతారో!

5. అలాంటివారే తమ ప్రభువు (చూపిన) సన్మార్గంలో ఉన్నవారు మరియు అలాంటివారే సాఫల్యం పొందేవారు.

6. నిశ్చయంగా, సత్య-తిరస్కారులను (ఓ ము'హమ్మద్!) నీవు హెచ్చరించినా, హెచ్చరించక పోయినా ఒకటి, వారు విశ్వసించేవారు కారు.

7. అల్లాహ్ వారి హృదయాల మీద మరియు వారి చెవుల మీద ముద్రవేశాడు.⁷ మరియు వారి కన్నుల మీద తిర పడి ఉన్నది. మరియు వారికొరకు మోరమైన శిక్ష ఉంది.

8. మరియు ప్రజలలో కొందరు: “మేము అల్లాహ్ నూ మరియు అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించాము.” అని, అనేవారున్నారు. కానీ (వాస్తవానికి) వారు విశ్వసించే వారు కారు.

9. వారు, తాము అల్లాహ్ నూ మరియు విశ్వసించిన వారినీ మోసగిస్తున్నారని (అనుకుంటున్నారు); కానీ వారు తమను తాము తప్పు మరెవ్వరినీ మోసగించటం లేదు, కానీ వారది గ్రహించటం లేదు!

10. వారి హృదయాలలో రోగముంది.⁸ కాబట్టి అల్లాహ్ వారి రోగాన్ని మరింత అధికంచేశాడు.

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ۖ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۗ

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ ۗ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝

خَتَمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَ عَلَىٰ سَمْعِهِمْ ۖ وَعَلَىٰ أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَ بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ۝

يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَ الَّذِينَ آمَنُوا ۚ وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَ مَا يَشْعُرُونَ ۝

فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ ۖ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا ۚ وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۚ بِمَا كَانُوا

6) 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ -'ఉమర్ (ర'ది.'అ.) కథనం, మహాప్రవక్త ('స.'అ.స.) ప్రవచనం: “ఇస్లాం ఈ 5 ప్రధాన సిద్ధాంతాలపై ఆధారపడి ఉంది. అవి: (i) అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప మరొక ఆరాధ్య దైవం లేడు మరియు ము'హమ్మద్ ('స.'అ.స.), అల్లాహుత'అలా యొక్క ప్రవక్త అనే దృఢ విశ్వాసం ప్రకటించటం, (ii) రోజుకు ఐదుసార్లు విధిగా నమాజ్ చేయటం, (iii) విధి దానం ('జికాత్) చెల్లించటం, (iv) రమ'దాన్ నెలలో ఉపవాసముండటం, (v) శారీరక మరియు ఆర్థిక స్థామత ఉంటే జీవితంలో ఒకసారి 'హజ్జ్' చేయటం.” ('స బు'ఖారీ, పుస్తకం.1, 'హదీస్'నం. 7).

7) ఇది వారి సత్య-తిరస్కారానికి ఫలితంగా. అల్లాహుత'అలా బలవంతంగా ఎవరిని కూడా తప్పుదారిలో వేయడు, (చూడండి, 2:26 వ్యాఖ్యానం-19).

8) అంటే సత్యాన్ని నమ్మలేకపోవటం మరియు దుర్బుద్ధి.

మరియు వారు అసత్యం పలుకుతూ ఉండటం వలన, వారికి బాధాకరమైన శిక్ష ఉంది.

11. మరియు: “భువిలో కల్లోలం⁹ రేకెత్తించ కండి.” అని వారిలో అన్నప్పుడు; వారు: “మేము సంస్కర్తలము మాత్రమే!” అని అంటారు.

12. జాగ్రత్త! నిశ్చయంగా, (భువిలో) కల్లోలం రేకెత్తిస్తున్నవారు వీరే, కాని వారది గ్రహించటం లేదు.

13. మరియు: “ఇతర జనులు విశ్వసించినట్లు మీరూ విశ్వసించండి.” అని, వారిలో అన్నప్పుడు, వారు: “మూర్ఖులు విశ్వసించినట్లు మేమూ విశ్వ సించాలా?” అని జవాబిస్తారు. జాగ్రత్త! వాస్తవానికి వారే మూర్ఖులు, కాని వారికది తెలియదు.

14. మరియు విశ్వాసులను కలిసినపుడు, వారు: “మేము విశ్వసించాము.” అని అంటారు. కానీ, తమ ఖైతానుల (దుష్టనాయకుల) దగ్గర ఏకాంతంలో ఉన్నప్పుడు వారు: “నిశ్చయంగా, మేము మీలోనే ఉన్నాము కేవలం (వారి) ఎగతాళి చేస్తున్నాము.” అని అంటారు.

15. అల్లాహ్ వారి ఎగతాళి చేస్తున్నాడు మరియు వారి తలబిరుసుతనాన్ని హెచ్చిస్తున్నాడు, (అందులో వారు) అంధులై తిరుగుతున్నారు;

16. ఇలాంటి వారే, సన్మార్గానికి బదులుగా దుర్మార్గాన్ని కొనుక్కున్నవారు; కాని వారి బేరం వారికి లాభదాయకం కాలేదు మరియు వారికి మార్గదర్శకత్వమూ దొరకలేదు.

17. వారి ఉపమానం¹⁰ ఇలా ఉంది:¹¹ ఒక వ్యక్తి

يَكْفُرُونَ ⑩

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ

قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ⑪

إِنَّا إِنَّمَا هُمْ الْمُفْسِدُونَ وَ لَكِن لَّا

يَشْعُرُونَ ⑫

وَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ امْنُوا كَمَا آمَنَ

النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ

السُّفَهَاءُ إِنَّا إِنَّمَا هُمْ السُّفَهَاءُ وَ

لَكِن لَّا يَعْلَمُونَ ⑬

وَ إِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَ

إِنَّا خَلَوْنَا إِلَىٰ شَيْطَانِنَاهُمْ قَالُوا إِنَّا

مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ⑭

اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَ يَمُدَّهُمْ فِي

طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ⑮

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ

بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبِّحَتِ تَجَارَتُهُمْ وَ مَا

كَانُوا مُهْتَدِينَ ⑯

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا ⑰

9) పసాద్: అంటే కల్లోలం, సంఘోభం, ఉపద్రవం, అశాంతి, కలహాలు అనే అర్థాలున్నాయి.

10) మస'లున్: అంటే ఉపమానం, పోలిక, సాదృశ్యం, దృష్టాంతం అనే అర్థాలున్నాయి.

11) 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్-మస్'ఉద్ (ర'ది.అ.) కథనం (ఫ'త్త్ అల్-ఖుదీర్): మహా ప్రవక్త ('స.అ.స) మదీనా కు వచ్చిన తరువాత విశ్వసించిన వారిలో కొందరు కాపట్యానికి లోనవుతారు. అంటే వారు ఇస్లాం వెలుగును పొందిన తరువాత దానిని విడిచి మరల అంధకారంలో చిక్కుకుపోతారు. ఆ విషయం ఈ విధంగా బోధించబడింది. ఒక వ్యక్తి రాత్రిలో ఎడారిలో మంట వెలిగించి కాపుకుంటాడు. అది వారి పరిసరాలను వెలిగిస్తుంది. కాని ఆ అగ్ని ఆరిపోగానే వారు మళ్ళీ అంధకారంలో చిక్కుకుంటారు. ఏమీ చూడలేకపోతారు. అదేవిధంగా

అగ్నిని వెలిగించగా, అది పరిసరాలను ప్రకాశింప జేసిన తరువాత అల్లాహ్ వారి వెలుగును తీసుకొని వారిని అంధకారంలో విడిచిపెట్టడం వల్ల, వారు ఏమీ చూడలేకపోతారు.

18. (వారు) చెవిటివారు, మూగవారు, గ్రుడ్డి వారు, ఇకవారు (ఋజుమార్గానికి) మరలిరాలేరు.

19. లేక, (మరొక ఉపమానం): ఆకాశం నుండి మోరంగా వర్షం కురుస్తున్నది; చిమ్మచీకట్లలో ఉడుములు, మెరుపులు మెరుస్తున్నాయి. ఆ ఉరుముల భీకరధ్వని విని, మృత్యుభయంచేత వారు తమ వ్రేళ్ళను చెవులలో దూర్చుకుంటున్నారు. మరియు అల్లాహ్ సత్య-తిరస్కారులను అన్ని వైపుల నుండి ఆవరించి ఉన్నాడు.¹²

20. ఆ మెరుపు వారిదృష్టిని ఇంచుమించు ఎగురవేసుకు పోయినట్లంటుంది. ప్రతిసారి అది మెరిసినప్పుడు, వారు ముందుకు నడుస్తారు మరియు వారిపై చీకటి క్రమ్ముకొనగానే వారు ఆగి పోతారు. మరియు అల్లాహ్ కోరితే వారి వినికిడిని మరియు వారి చూపునూ తొలగించేవాడు.¹³ నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.¹⁴

21. ఓ మానవులారా! మిమ్మల్ని మరియు మీకు పూర్వం వారిని సృష్టించిన మీ ప్రభువు (అల్లాహ్)నే ఆరాధించండి, తద్వారా మీరు భక్తి పరులు కావచ్చు!¹⁵

فَلَمَّا أَصَاءتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٨﴾

صُمٌّ بُكْمٌ عُمَىٰ فَهُمْ لَا يَرُجِعُونَ ﴿١٩﴾
أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَّجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ ۗ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٢٠﴾

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَصَاء لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا ۗ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢١﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَاللَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾

బాహ్యంగా మాత్రమే ఇస్లాం స్వీకరించిన వారి హృదయాలు అంధకారంలో ఉండి పోతాయి. వారు ఇస్లాం వెలుగును పొందిన తరువాత కూడా అంధకారంలోనే ఉండి పోతారు.

12) **مَنْ حَاطَهُ:** One Who Encompasseth, Encloseth, Surroundeth. సర్వాన్ని పరివేష్టించి ఆవరించి, చుట్టుముట్టి ఉన్నవాడు, ఆయన జ్ఞాన పరిధికి శక్తికి వెలుపల ఏదీ లేదు. చూడండి, 85:20.

13) అల్లాహుతే 'అలా తలుచుకుంటే ఎప్పుడైనా తాను ప్రసాదించే అనుగ్రహాలను ఆపుకోవచ్చు! కావున మానవులు ఎల్లప్పుడు అల్లాహుతే 'అలా యందే భయభక్తులు కలిగివుండి, ఆయన శిక్షకూ, ప్రతీకారానికి భయపడుతూ ఉండాలి.

14) అలా కుల్లి ఫయ్ ఇన్ ఖదీర్: ఈ వాక్యాన్ని కొందరు - 'అన్నింటిపై అధికారం (ఆధిపత్యం) గలవాడు.' అని కూడా అనువదించారు.

15) ల' అల్లఖుమ్ తల్తఖూన్: దీనికి ము'హమ్మద్ జానాగడి గారు ఇలా తాత్పర్యమిచ్చారు: 'తద్వారా మిమ్మల్ని మీరు కాపాడుకోవచ్చు.'

22. ఆయన (అల్లాహ్)యే మీ కొరకు భూమిని పరుపుగానూ మరియు ఆకాశాన్ని కప్పుగానూ చేశాడు. మరియు ఆకాశం నుండి వర్షాన్ని కురిపించి, తద్వారా మీకు జవనోపాధిగా ఫలాలను (పంటలను) ఉత్పత్తిచేశాడు! కావున ఇది తెలుసుకొని కూడా, మీరు ఇతరులను అల్లాహ్ కు సాటిగా నిలబెట్టకండి. ¹⁶

23. మరియు మేము మా దాసుడు (ము'హమ్మద్)వై అవతరింపజేసిన దానిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) గురించి, మీకు సందేహముంటే; దాని వంటి ఒక్క సూరహ్ నైనా మీరు (రచించి) తీసుకు రండి. ¹⁷ మరియు అల్లాహ్ తప్ప మీకు ఉన్న సహాయకులను అందరినీ పిలుచుకోండి; మీరు సత్యవంతులై అయితే (ఇది చేసి చూపండి).

24. కానీ, ఒకవేళ మీరు అలా చేయలేకపోతే – నిశ్చయంగా, మీరు అలా చేయలేరు – మానవులు మరియు రాళ్ళు ఇంధనమయ్యే ఆ నరకాగ్నికి భయపడండి. ¹⁸ అది సత్య-తిరస్కారుల కొరకే తయారు చేయబడింది.

25. మరియు విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసే వారి కొరకు నిశ్చయంగా, క్రింద కాలువలు ప్రవహించే స్వర్గవనాలు ఉంటాయనే శుభవార్తను వినిపించు. ప్రతిసారి వారికి తినటానికి ఫలాలు ఒసంగబడినపుడల్లా, వారు: “ఇవి ఇంతకుముందు మాకు ఇవ్వబడినవే!” అని అంటారు. ఎందుకంటే

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أُندَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾
وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأْتُوا

16) మిమ్మల్ని మరియు సర్వసృష్టిని సృష్టించినవాడు అల్లాహ్ (సు.త.) యే! మీకు జవనోపాధిని సమకూర్చేవాడు కూడా ఆయనయే. అలాంటప్పుడు ఆయనను వదిలి మీరు ఇతరులను ఎందుకు ఆరాధిస్తున్నారు? ఇతరులను ఆయనకు భాగస్వాములుగా ఎందుకు నిలబెడుతున్నారు? మీరు ఆయన శిక్ష నుండి తప్పించుకోవాలనుకుంటే! కేవలం ఆయననే ఆరాధించండి, ('స'హీ'హ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం-6, 'హ. నం. 4).

17) ఈ విధమైన ఒక్క సూరహ్ నైనా రచించి తెమ్మనే ప్రశ్న రెండు చోట్లలో ఇక్కడ మరియు 10:38లో ఉంది. 11:13లో పది సూరాహ్ లు రచించి తెమ్మనే మరియు 17:88, 52:34లో ఇట్టి గ్రంథాన్ని రచించి తెమ్మనే ఉంది. ఈ దివ్యఖుర్ఆన్ అల్లాహుత'అలా దగ్గరి నుండి అవతరింపజేయబడింది, కాబట్టి ఎవ్వరుకూడా ఇంతవరకు ఈ చాలెంజిని ఎదుర్కో లేక పోయారు.

18) ఇబ్నె-'అబ్బాస్ (ర'ది.'అ.) కథనం: 'మీరు మరియు మీరు ఆరాధించే రాళ్ళదేవతలు నరకాగ్నికి ఇంధనం అవుతారు.' చూడండి, 21:98.

వారికి ఇవ్వబడేవి వాటి పోలికగలవే. అక్కడ వారికి నిర్మల సహవాసులు (అ'జ్యాబీ) ఉంటారు. మరియు వారందులో శాశ్వతంగా ఉంటారు. (1/8)

26. * నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ దోమ లేక దానికంటే చిన్న దాని దృష్టాంతం ఇవ్వటానికి సంకోచించడు. కావున విశ్వసించిన వారు, ఇది తమ ప్రభువు తరపునుండి వచ్చిన సత్యమే అని గ్రహిస్తారు. కాని సత్య-తిరస్కారులు, వాటిని విని: “ఈ ఉపమానాల ద్వారా అల్లాహ్ చెప్పడలుచుకున్నది ఏమిటి?” అని, ప్రశ్నిస్తారు. ఈవిధంగా ఆయన ఎంతోమందిని మార్గభ్రష్టత్వంలో పడవేస్తాడు. మరియు ఎంతోమందికి సన్మార్గం కూడా చూపుతాడు. మరియు ఆయన కేవలం దుష్టులనే¹⁹ మార్గభ్రష్టత్వంలో పడవేస్తాడు.

27. ఎవరైతే అల్లాహ్ లో స్థిరమైన ఒడంబడిక²⁰ చేసుకున్న పిదప దానిని భంగపరుస్తారో మరియు అల్లాహ్ స్థిరపరచమని ఆజ్ఞాపించిన దానిని త్రొచుతారో మరియు భువిలో కల్లోలం రేకెత్తిస్తారో! ఇలాంటివారే, వాస్తవంగా నష్టపడేవారు.

بِهِ مُتَشَابِهًا ۗ وَ لَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۗ وَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨﴾
 إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا ۚ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ۗ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَا ذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا ۙ بَلْ كَثِيرٌ بِهٖ وَيَهْدِي بَهٗ كَثِيرًا ۗ وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفٰسِقِينَ ﴿٩﴾
 الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَن يُوصَلَ ۖ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ ۗ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٠﴾

19) పాసిఖున్: అంటే దైవవిధేయతా హద్దులను అతిక్రమించిన వాడు (అవిధేయుడు), మార్గ భ్రష్టుడు, దుష్టుడు, దుర్లనుడు, భక్తిలేనివాడు అనే అర్థాలున్నాయి. “ఎవడు ఏ వైపునకు పోదలచుకుంటాడో మేము అతనిని ఆ వైపునకి మరల్చుతాము.” చూడండి, 4:115. అల్లాహ్ (సు.త.) మానవులకు మరియు జిన్నాతులకు మంచి చెడులను తెలుసుకునే విచక్షణా శక్తి, బుద్ధి ఇచ్చాడు. కాబట్టి, వారికి పరలోక జీవితంలో, వారి కర్మల ప్రకారం, స్వర్గ / నరకాలు ఉన్నాయి. అల్లాహుత్ ఆలా ప్రవక్తల మరియు దివ్యగ్రంథాల ద్వారా వారికి సత్యాసత్యాలను, మంచి / చెడులను బోధించాడు. వాటిని అనుసరించటం వల్ల పొందే పరలోక ప్రతిఫలాలను (స్వర్గ / నరకాలను) కూడా విశదంచేశాడు. కావున వారిని మంచి / చెడు మార్గాలను అనుసరించటానికి బలవంతంచేయడు. వారిని వారి మార్గాలలో వదలిపెడతాడు. అల్లాహ్ (సు.త.)కు జరిగిపోయింది, జరుగుతున్నది మరియు ముందు జరగబోయేది అంతా తెలుసు కాబట్టి ఎవరు నరకవాసులు కానున్నారో మరియు ఎవరు స్వర్గవాసులు కానున్నారో కూడా తెలుసు. ఇదంతా గ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉంది. కాబట్టి ఇక్కడ ఈ విధంగా పేర్కొనబడింది. అల్లాహ్ (సు.త.) ఎవరిని కూడా బలవంతంగా నరకంలోకి త్రోయడు. వారి కర్మలే, వారిని దానికి అర్హులుగా చేస్తాయి. ఇలాంటి వాక్యం ఖుర్ఆన్ లో అనేకసార్లు వచ్చింది. ప్రతిచోటా దీని తాత్పర్యం ఇదే.

20) 'అహ్ దుల్లహీ: అంటే ఆదమ్ ('అ.స.)ను సృష్టించే సమయంలో సమస్త మానవజాతి నుంచి అల్లాహుత్ ఆలా తీసుకొన్న ప్రమాణం. అది ఏమిటంటే: అల్లాహ్ (సు.త.) దాస్యమే చేయాలనీ, ఆయనకి విధేయులై ఉండాలనీ మరియు కేవలం ఆయననే ఆరాధించాలనీ.

28. మీరు అల్లాహ్ పట్ల తిరస్కారవైఖరిని ఎలా అవలంబించగలరు? మరియు వాస్తవానికి ఆయనే నిర్ణీవులుగా ²¹ ఉన్నమిమ్మల్ని సజవులుగా చేశాడు కదా! తరువాత మీప్రాణాన్ని తీసి తిరిగి మిమ్మల్ని సజవులుగా చేసేది కూడా ఆయనే; చివరకు మీరంతా ఆయన వద్దకే మరలింప బడతారు.

29. ఆయనే భూమిలో నున్న సమస్తాన్ని మీ కొరకు సృష్టించాడు; తరువాత తన దృష్టిని ఆకాశాల వైపునకు మరల్చి వాటిని సప్తాకాశాలుగా ఏర్పరిచాడు. మరియు ఆయనే ప్రతి విషయానికి సంబంధించిన జ్ఞానం గలవాడు.

30. మరియు (జ్ఞాపకంచేసుకో!) నీ ప్రభువు దేవ దూతలతో: “వాస్తవంగా నేను భూమిలో ఒక ఉత్త రాధికారిని ²² సృష్టించబోతున్నాను!” అని, చెప్పినపుడు వారు: “ఏమీ? నీవు భూమిలో కల్లోలం రేకెత్తించేవానిని మరియు నెత్తురుచిందించే వానిని నియమించబోతున్నావా? మేము నీ స్తోత్రం చేస్తూ, నీ పవిత్రతను కొనియాడుతూనే ఉన్నాము కదా!” అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ఆయన: “నిశ్చయంగా, మీకు తెలియనిది నాకు తెలుసు!” అని, అన్నాడు.

31. మరియు ఆయన (అల్లాహ్) ఆదమ్ కు సకల వస్తువుల పేర్లను నేర్పాడు, ²³ ఆ పిదప వాటిని దేవదూతల ఎదుట ఉంచి: “మీరు సత్య వంతులై ఆయితే, వీటి పేర్లను నాకు తెలుపండి.” అని, అన్నాడు.

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمَيِّتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَبِيئًا ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾

وَ عَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَٰؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣١﴾

21) అంటే మీరు ఏమీ లేకున్నపుడు మొదటిసారి సృష్టించబడ్డారు. ఆ తరువాత మీకు ఇవ్వ బడిన గడువు పూర్తిఅయిన తరువాత మీరు మరణింపజేయబడి, పునరుత్థానదినమున మళ్ళీ సజవులుగా లేపబడతారు. అది మీ రెండవజీవితం. దానికి అంతముండదు. అందు మీకు, మీరు భూలోకంలో చేసిన కర్మలకు తగిన ప్రతిఫలమివ్వబడుతుంది.

22) 'ఖలిఫా: అంటే భూమిలో తరతరాలుగా వచ్చే జనపదం, ఉత్తరాధికారి. చూ. 6:165, 27:62, 35:39. మానవుడు భూమిలో అల్లాహ్(సు.త.) యొక్క ప్రతినిధి అనటం సరైనది కాదు.

23) చూడండి, 'స'హీ'హ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం-6, 'హ.నం. 3.

32. వారు (దేవదూతలు): “నీవు సర్వ లోపాలకు అతీతుడవు,²⁴ నీవు తెలిపినదే తప్ప మాకు మరేమీ తెలియదు. నిశ్చయంగా నీవే సర్వజ్ఞుడవు,²⁵ మహా వివేకవంతుడవు.²⁶” అని అన్నారు.

33. ఆయన (అల్లాహ్): “ఓ ఆదమ్! వీటి (ఈ వస్తువుల) పేర్లను వీరికి తెలుపు.” అని అన్నాడు. ఎప్పుడైతే అతను (ఆదమ్) ఆ వస్తువుల పేర్లను వారికి తెలిపాడో, ఆయన అన్నాడు: “నిశ్చయంగా నేను మాత్రమే భూమ్యాకాశాల అగోచర విషయాలను ఎరుగుదునని మీతో చెప్పలేదా? మరియు మీరు ఏది బహిర్గతంచేస్తారో మరియు ఏది దాస్తారో కూడా నాకు బాగా తెలుసు!”

34. మరియు (జ్ఞాపకంచేసుకోండి) మేము దేవదూతలలో: “మీరందరూ ఆదమ్ ముందు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేయండి.” అని ఆదేశించినపుడు, ఒక ఇబ్లీస్²⁷ తప్ప, మిగతావారంతా సాష్టాంగం (సజ్జా) చేశారు,²⁸ అతడు నిరాకరించాడు మరియు

قَالُوا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ﴿٣٢﴾
 قَالَ يَا اٰدَمُ اَنْبِئْهُمْ بِاسْمَائِهِمْ فَلَمَّآ اَنْبَاَهُمْ بِاسْمَائِهِمْ قَالَ الْمَ اَقْلُ لَكُمْ اِنِّيْ اَعْلَمُ غَيْبِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَا مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُوْنَ ﴿٣٣﴾
 وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّا اِبْلِیْسَ اَبٰی وَاَسْتَكْبَرَ ﴿٣٤﴾
 وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٣٥﴾

24) సుబ్ హాను: Extolled be His absolute perfection. Hallowed, Exalted, Glorified, సర్వలోపాలకు అతీతుడు, పరిశుద్ధుడు, పరమ పవిత్రుడు, పాపనడు, ప్రశంసనీయుడు, శ్లాఘింప, పొగడ, స్తుతింపదగిన వాడు. చూడండి, 2:116, 12:108, 59:23.

25) అల్-అలీము (20): *The All-Knowing*, సర్వజ్ఞుడు. The Omniscient. జ్ఞాన సంపన్నుడు, సర్వం ఎరిగినవాడు, జ్ఞానంగల, నేర్పుగల, తన దాసుల ప్రతి మాటనూ, ప్రతి పనినీ, భావాన్నీ, అభిప్రాయాన్నీ, ప్రత్యక్షంగా ఎరిగినవాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. చూడండి, 2:127.

26) అల్-హాకీము (47): *The All-Wise*, మహా వివేకవంతుడు. The Omniscient, Possessing Knowledge or Science, మహా వివేచనాపరుడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. చూడండి, 59:24. ఈ పేరు దివ్యఖుర్ఆన్ కొరకు గూడా వాడబడుతుంది.

27) ఇబ్లీస్: అంటే, He Despaired, ఆశావదలుకొన్న, నిరాశచెందిన వాడు. ఇది వై'తాన్ పేరు. అతడు జన్నతులలోనివాడు.

వై'తాన్: He was, or became, distant or remote (from the mercy of Allah) అంటే, అల్లాహ్ (సు.త.), సానుభూతి, లేక దయ నుండి దూరమైపోయిన వాడు. Rebellious-తిరగబడిన, అవిధేయుడైన, ఎదురుతిరిగిన, అధికారాన్ని ప్రతిఘటించిన వాడు.

28) సజ్జా: నుదుటిలో సహా ఎనిమిది అంగాలను భూమికి ఆనించటం (సాష్టాంగం చేయటం). దీనిలో నుదురు, ముక్కు, రెండు అరచేతులు, రెండు మోకాళ్లు మరియు రెండు కాళ్ళు వ్రేళ్ళు భూమికి తగులుతూ ఉండాలి. ఇది కేవలం అల్లాహుత'ఆలా కొరకే ప్రత్యేకించబడింది. ఇక్కడ

దురహంకారానికి గురయ్యాడు మరియు సత్య-తిరస్కారులలోని వాడయ్యాడు.

35. మరియు మేము (అదమ్ లో) అన్నాము: “ఓ అదమ్! నీవు మరియు నీ భార్య ఈ స్వర్గంలో నివసించండి మరియు మీరిద్దరూ మీకు ఇష్టమైనది యథేచ్ఛగా తినండి, కానీ ఈ చెట్టు²⁹ దరిదాపులకు పోకండి, అలా చేస్తే మీరిద్దరూ దుర్మార్గులలో³⁰ చేరిన వారవుతారు!”

36. ఆ పిదప వై'తాన్ వారిద్దరినీ దాని (స్వర్గం) నుండి తప్పించి, వారిద్దరినీ వారున్న స్థితి నుండి బయటికితీశాడు. మరియు మేము (అల్లాహ్) అన్నాము: “మీరంతా ఇక్కడి నుండి దిగిపోండి; మీరు ఒకరికొకరు విరోధులవుతారు.³¹ ఒక నియమిత కాలం వరకు మీరు భూమిలో ఉండి, అక్కడే జీవితం గడపవలసి ఉంటుంది.”

37. తరువాత అదమ్, తన ప్రభువు నుండి కొన్ని మాటలు గ్రహించి,³² (పశ్చాత్తాపపడి క్షమాభిక్ష కోరాడు) మరియు ఆయన (అల్లాహ్) అతని పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించాడు. నిశ్చయంగా, ఆయనే పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించే వాడు, అపార కరుణాప్రదాత.

38. మేము (అల్లాహ్) ఇలా అన్నాము: “మీరంతా ఇక్కడి నుండి దిగిపోండి.” ఇక నా తరపు నుండి మీకు మార్గదర్శకత్వం తప్పక వస్తూ ఉంటుంది. అప్పుడు ఎవరైతే నా మార్గదర్శకత్వాన్ని అనుసరిస్తారో వారికి ఎలాంటి భయము ఉండదు మరియు వారు దుఃఖపడరు కూడా!

وَ قُلْنَا يَا أَدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَ زَوْجُكَ

الْجَنَّةَ وَ كُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا

وَ لَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ

الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾

فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا

مِمَّا كَانَا فِيهِ وَ قُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ

لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ

مُسْتَقَرٌّ وَ مَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾

فَتَلَقَىٰ آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ

عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

فَأَمَّا

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَأَمَّا

يَا بَيْنَكُمْ مِثْلِي هَدَىٰ فَمَنْ تَبِعَ

هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ

يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾

ద్వైవదూతలు అల్లాహ్ (సు.త.) ఆదేశాన్ని శిరసావహించటానికి ఆదమ్ (‘అస)కు సజ్జా చేశారు.

ము'హమ్మద్ (‘స'అస) షరీయత్ లో, మానవుడు గౌరవార్థం కూడా ఎవ్వరికీ సజ్జా చేయరాదు.

29) ఆ చెట్టు ఏ రకమైనదో ఖుర్ఆన్ మరియు 'హదీస్'లలో పేర్కొనబడలేదు. కాబట్టి దానిని గురించి అనుమానాల పాలు కాగూడదు. ఇంకా చూడండి, 20:120.

30) ''జాల్మున్: Wrong doing, Injustice, Oppression. ఈ పదానికి దుర్మార్గం, అన్యాయం, అధర్మం, అక్రమం, దోషం, అపచారం మొదలైన అర్థాలు ఉన్నాయి.

31) అంటే ఆదమ్ (‘అ.స.) మరియు వై'తాన్ కావచ్చు; లేక మానవులు పరస్పరం (ఒకరి కొకరు) విరోధులవుతారని అర్థం కావచ్చు!

32) ఆదమ్ (‘అ.స.) చేసిన దు'ఆ కొరకు చూడండి, 7:23.

39. కాని, ఎవరైతే (మార్గదర్శకత్వాన్ని) తిరస్కరిస్తారో మరియు మా సూచన (అయాతు) లను అసత్యాలని తిరస్కరిస్తారో, అలాంటి వారు నరకాగ్ని వాసులవుతారు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

40. ఓ ఇస్రాాయిల్ సంతతివారలారా!³³ నేను మీకుచేసిన ఉపకారాన్ని జ్ఞాపకంచేసుకోండి మరియు మీరు నాతో చేసిన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చండి. నేనూ మీతో చేసిన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చతాను. మరియు మీరు నాకు మాత్రమే భయపడండి!

41. మరియు మీ వద్ద నున్నవాటిని (తొరాత్/ఇంజిల్ లను) ధృవీకరిస్తూ నేను అవతరింపజేసిన దానిని (ఈ దివ్యఖుర్ఆనును) విశ్వసించండి. మరియు దీనిని తిరస్కరించేవారిలో మీరు మొట్టమొదటి వారు కాకండి. మరియు అల్ప లాభాలకు నా సూచన (అయాత్)లను³⁴ అమ్మకండి. కేవలం నా యందే భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి.

42. మరియు సత్యాన్ని అసత్యంతో కలిపి తారుమారు చేయకండి మరియు మీకు తెలిసి ఉండి కూడా సత్యాన్ని దాచకండి.³⁵

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾

يٰٓأَيُّهَا إِسْرَائِيلُ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي
أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي
أَوْفٍ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٤٠﴾

وَآمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا
مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا الْوَالِكِينَ لَهُ
بِشَيْءٍ فَتَسْتَكْبِرُوا بِآيَاتِي تَمَنًّا
قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٤١﴾

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ
وَتَكْفُرُوا بِالْحَقِّ وَأَنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

33) ఇస్రాాయిల్: హీబ్రూ భాష పదం. 'అరబ్బీలో దీని అర్థం - 'అబ్దుల్లాహ్ (అల్లాహ్ దాసుడు). ఇది య'అఖూబ్ ('అ.స.) యొక్క బిరుదు. అతనికి 12 మంది కుమారులు. వారిలో 12 తెగలుగా యూదుల సంతతి పెరిగింది. వారిని బ.సి-ఇస్రాాయిల్ (ఇస్రాాయిల్ సంతతి వారు) అని అంటారు. వారిలో చాలా మంది ప్రవక్తలు వచ్చారు.

34) అయత్: Sign, సూచన, సూక్తి, చిహ్నం, సంకేతం. కొన్ని చోట్లలో అద్భుత సూచన, అద్భుత సంకేతం, అద్భుత నిదర్శనం అనే అర్థాలూ వస్తాయి. ఈ అనువాదంలో చాలా వరకు సూచన అనే పదమే వాడబడింది. వీటిని వాక్యాలనటం సరికాదు. ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) సూచనలు. ఈ ఖుర్ఆన్ లోని ఆయతుల సంఖ్య కూఫ్ 'ఉలమాలు అనుసరించిన ఇమామ్ అష్షాతబి యొక్క నా'జుమతు'జ్జుహ్లో వ్రాసినట్లు ఉంది. అంటే అబి - 'అబ్దుర్'హ్మాన్ 'అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె-హబీబ్ అస్సలమి అనుసరించిన, 'అలీ ఇబ్నె-అబి-తాలిబ్ (ర'ది.అ.) విధానం. దీని ప్రకారం ఈ ఖుర్ఆన్ లోని ఆయతుల సంఖ్య 6236.

35) చూ. ఖుర్ఆన్, 2:76, 101. ఇంకా చూ.: 'అల్లాహ్ (సు.త.), మీ సహోదరులలో నుండి ఒక ప్రవక్తను, తెస్తాడు, అప్పుడు మీరు అతనిని అనుసరించాలి.' అని పూర్వ గ్రంథాలలో వ్రాయబడిన సత్యానికి, బైబిల్, ద్వితీయోపదేశ కాండము-(Deuteronomy), 18:15, 18.

43. మరియు నమాజ్ ను స్థాపించండి మరియు విధిదానం ('జకాత్) ఇవ్వండి మరియు (నా సాన్నిధ్యంలో వినమ్రులై) వంగే³⁶ (రుకూ'ఉ చేసి) వారితో పాటు మీరూ (వినమ్రులై) వంగండి (రుకూ'ఉ చేయండి). (1/4)

44. * ఏమీ? మీరు ఇతరులనైతే నీతిపరులవమని ఆజ్ఞాపిస్తున్నారు, కాని స్వయంగా మీరే దానిని అవలంబించడం మరచిపోతున్నారెందుకు? ³⁷ మరియు మీరయితే గ్రంథాన్ని చదువుతున్నారు కదా! అయితే మీరెందుకు మీ బుద్ధిని ఉపయోగించరు?

45. మరియు సహనం మరియు సమాజ్ ద్వారా (అల్లాహ్) సహాయాన్ని అర్థించండి. నిశ్చయంగా, అది (అల్లాహ్ కు) వినమ్రులైన వారికి తప్ప, ఇతరులకు ఎంతో కష్టతరమైనది.

46. అలాంటి వారు తాము, తమ ప్రభువును నిశ్చయంగా, కలుసుకోవలసివుందని మరియు ఆయన వైపునకే మరలి పోవలసి ఉందని నమ్ముతారు.³⁸

47. ఓఇస్రాయిల్ సంతతివారలారా! నేనుమీకు చేసినమహోపకారాన్ని జ్ఞాపకంచేసుకోండి మరియు నేను నిశ్చయంగా, మిమ్మల్ని (మీ కాలంలో) స్వర్గ లోకాల వారికంటే అధికంగా ఆదరించాను!

48. మరియు ఆ (తీర్పు) దినమునకు భయపడండి, అప్పుడు ఒక వ్యక్తి మరొక వ్యక్తికి ఏ విధంగానూ ఉపయోగపడలేడు; మరియు అతని నుండి ఎట్టి సిఫారసు అంగీకరించబడదు మరియు ఎలాంటి పరిహారం కూడా తీసుకోబడదు మరియు వారికిలాంటి సహాయం కూడా చేయబడదు.

49. మరియు ఫిర్'జైన్ జాతివారి (బానిసత్వం) నుండి మేము మీకు విముక్తి కలిగించిన

وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ وَ ارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٣٦﴾

أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَ تَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَ أَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٧﴾

وَ اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَ الصَّلَاةِ وَ إِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٣٨﴾

الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَوْنَ رَبِّهِمْ وَ أَنَّ هُمُ الْيَائِسُونَ ﴿٣٩﴾

يُبَيِّنُ لِسُرَّاءِ يَلٍ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَ إِنِّي فَطَلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٠﴾

وَ اتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْرِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَ لَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَ لَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَ لَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾

وَ إِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنَ آلِ فِرْعَوْنَ

36) రుకూ'ఉ: అంటే నమాజ్ లో అరచేతులను మోకాళ్ళపై పెట్టి వంగడం.

37) 'స'హీ'హ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం-9, 'హ.నం. 218.

38) 'జన్న: అంటే Imagined, thought, భావించాడు, ఊహించాడు, అనే అర్థాలు ఉన్నాయి. కాని కొన్ని సార్లు, believed, sure, నమ్మాడు, విశ్వసించాడు అనే అర్థాలు కూడా వస్తాయి.

సందర్భాన్ని (జ్ఞాపకం చేసుకోండి). వారు మిమ్మల్ని మోర హింసకు గురిచేస్తూ ఉండేవారు; మీ కుమారులను వధించి, మీ స్త్రీలను సజీవులుగా విడిచిపెట్టేవారు. మరియు ఇందులో మీ ప్రభువు తరపు నుండి మీకు గొప్ప పరీక్ష ఉండెను.

50. మరియు మేము మీ కొరకు సముద్రాన్ని చిల్చి మిమ్మల్ని రక్షించినప్పుడు మీరు చూస్తూ ఉండగానే ఫిర్ బెన్ జాతి వారిని ముంచివేసిన సంఘటనను (గుర్తుకు తెచ్చుకోండి).³⁹

51. ఇవా (జ్ఞాపకం చేసుకోండి), మేము మూసాను నలభై రాత్రుల వాగ్దానం చేసి (పిలిచి నప్పుడు) మీరు అతను లేకపోవడం చూసి, ఆవు దూడను (ఆరాధ్యదైవంగా) చేసుకున్నారు.⁴⁰ మరియు మీరు దుర్మార్గులయ్యారు.

52. అయినప్పటికీ మీరు కృతజ్ఞులవుతారేమోనని మేము మిమ్మల్ని మన్నించాము.⁴¹

53. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి)! మీరు సన్మార్గులవుతారేమోనని మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని మరియు (సత్యా-సత్యాలను వేరుచేసే)⁴² గీటురాయిని ప్రసాదించాము.

54. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి)! మూసా తన జాతివారితో ఇలా అన్న విషయాన్ని: “ఓ నాజాతి ప్రజలారా! నిశ్చయంగా, ఆవుదూడను (ఆరాధ్య దైవంగా) చేసుకోని మీకు-మీరే అన్యాయం చేసుకున్నారు. కనుక పశ్చాత్తాపంతో క్షమాభిక్ష కొరకు మీ నిర్మాతను⁴³ (స్పృష్టకర్తను) వేడుకోండి.

يَسْأَلُونَكَ سِوَاءَ الْعَذَابِ يُدَبِّحُونَ

أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ۗ

فِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ۝

وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ وَ

أَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ۝

وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ

اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ

ظَالِمُونَ ۝

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّن بَعْدِ ذَلِكَ

لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝

وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ

لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يُقَوْمِ إِنِّي كُنْتُ

ظَلَمْتُكُمْ أَنفُسَكُمْ بَاتِّخَاذِكُمُ

الْعِجْلِ فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِيكُمْ فَاقْتُلُوا

39) చూడండి, 20:77-78 మరియు 26:63-66.

40) చూడండి, 7:142-148, 20:85.

41) 'అఫవ్ నా, అల్-అఫువువ్ (82): *The Pardoning*, మన్నించేవాడు. Effacing, Erasing, Obliterating, Very Forgiving. రద్దుచేసే, క్షమించే వాడు. చూడండి, 4:149. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

42) చూడండి, 8:29, 8:41.

43) అల్-బారిఉ (13): *The Maker*, నిర్మాత. ఎట్టి పోలిక, సామ్యం లేకుండా ప్రతి దానిని సృజించేవాడు. లేమినుండి ఉనికిలోకి తెచ్చేవాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

మీలోని వారిని (ఘోర పాతకులను) సంహరించండి. ఇదే మీ కొరకు - మీ సృష్టికర్త దృష్టిలో - శ్రేష్ఠమైనది.” ఆ తరువాత ఆయన (అల్లాహ్) మీ పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించాడు. నిశ్చయంగా, ఆయనే పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించేవాడు. అపార కరుణాప్రదాత.

55. మరియు అప్పుడు మీరు అతనితో (మూసాతో) అన్న మాటలు (జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోండి): “ఓ మూసా! మేము అల్లాహ్ ను ప్రత్యక్షంగా చూడ నంతవరకు నిన్ను ఏ మాత్రం విశ్వసించము!” అదే సమయంలో మీరు చూస్తూ ఉండగానే ఒక భయంకరమైన పిడుగు మీపై విరుచుకుపడింది (మీరు చనిపోయారు).

56. ఆ పిమ్మట, మీరు కృతజ్ఞులై ఉంటూ రేమోనని - మీరు చచ్చిన తరువాత - మిమ్మల్ని తిరిగి బ్రతికించాము.

57. మరియు మేము మీపై మేఘాల చాయను కల్పించాము మరియు మన్నన మరియు సల్వాలను మీ కొరకు ఆహారంగా దించాము: 44 “మేము మీకు ప్రసాదించిన శుద్ధమయిన వస్తువులను తినండి.” అని అన్నాము. (కాని వారు మా ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘించారు), అయినా వారు మాకు అపకారమేమీ చేయలేదు, పైగా వారు తమకు తామే అపకారం చేసుకన్నారు.

58. మరియు మేము మీలో: “ఈ నగరం (జేరుసలం) లో ప్రవేశించండి మరియు అక్కడున్న వస్తువులను మీ ఇష్టానుసారంగా, కావలసినంత తిండి మరియు నగర ద్వారాలోకి వినములై తల వంచుతూ: ‘మమ్మల్ని క్షమించు’ (‘హిత్తలీన్), అంటూ, ప్రవేశించండి; మేము మీ పాపాలను క్షమిస్తాము. మరియు మేము సజ్జనులను అత్యధికంగా కరుణిస్తాము.” అని చెప్పిన మాటలను (జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోండి)!

أَنفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَارِكِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٥٧﴾

وَ إِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نَرَى اللَّهَ فَاخَذَتْكُمْ الصَّعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٨﴾

ثُمَّ بَعَثْنَاكُم مِّن بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٩﴾

وَ كَلَلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَ السَّلْوَى كَلَّوْا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَ مَا كَلَّمُونَا وَ لَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٦٠﴾

وَ إِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَ قُولُوا حِطَّةً نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتِكُمْ وَ سَتَرِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦١﴾

44) 'స'హి'హ్ బు'ఖారి, పుస్తకం-6, 'హ.నం. 5, మన్న అనేది ఒక రకమైన జిగురు మిఠాయి (తీపిగల పదార్థము). సల్వా ఒక రకమైన పక్షి. (ఫ'త్త్ అల్-ఖదీర్).

59. కాని దుర్మార్గులైన వారు, వారికి చెప్పిన మాటను మరొక మాటతో మార్చారు. ⁴⁵ కనుక, మేము దుర్మార్గం చేసిన వారిపై, వారి దౌష్ట్యాలకు ఫలితంగా, ఆకాశం నుండి ఆపదను దింపాము. ⁴⁶ (3/8)

60. * మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి)! మూసా తన ప్రజలకు నీటి కొరకు ప్రార్థించినప్పుడు, మేము: “నీవు ఆ బండను నీ కర్రతో కొట్టు!” అని ఆదేశించాము. అప్పుడు దాని నుండి పన్నెండు ఊటలు ప్రవహించసాగాయి. ప్రతి తిగవారు తమ నీరుత్రాగే స్థలాన్ని కనుగొన్నారు. (అప్పుడు వారలో అన్నాము): “అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన అహారాన్ని తినండి త్రాగండి కానీ, భూమిలో కల్లోలం రేపుతూ దౌర్జన్యపరులుగా తిరగకండి!”

61. మరియు అప్పుడు మీరు: “ఓ మూసా! మేము ఒకే రకమైన ఆహారం తింటూ ఉండలేము. కావున భూమిలో ఉత్పత్తి అయ్యే ఆకుకూరలు, దోసకాయలు (కూరగాయలు), వెల్లుల్లి (గోధుమలు), ఉల్లిగడ్డలు, పప్పు దినుసులు మొదలైనవి మారొరకు పండించమని నీ ప్రభువును ప్రార్థించు.” అని అన్నారు. దానికతను: “ఏమీ? శ్రేష్ఠమైన దానికి బదులుగా అల్పమైన దానిని కోరుకుంటున్నారా? (అలాగయితే) మీరు ఏదైనా నగరానికి తిరిగిపోండి. నిశ్చయంగా, అక్కడ మీకు, మీరు కోరేదంతా దొరుకుతుంది!” అని అన్నాడు. మరియు వారు, తీవ్ర అవమానం మరియు దారిద్ర్యానికి గురయ్యారు. మరియు వారు అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురయ్యారు. అదంతా వాస్తవానికి వారు, అల్లాహ్ సూచన (ఆయాతీ)లను తిరస్కరించిన దాని మరియు ప్రవక్తలను అన్యాయ

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رَجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾
وَ إِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ ۖ فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۗ قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۖ كُلُوا وَ اشْرَبُوا مِن رِّزْقِ اللّٰهِ وَ لَا تَعْتُوا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾

وَ إِذِ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَن نَّصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَّاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُثْبِتُ الْاَرْضُ مِنْ بَعْلِهَا وَّ قِثَّآئِهَا وَّ قَوْمَهَا وَّ عَدَسَهَا وَّ بَصِلَهَا ۗ قَالَ اَتَسْتَبِدُّونَ اللّٰذِي هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ ۗ اِهْبِطُوا مِصْرًا فَاِنَّ لَكُمْ مِمَّا سَأَلْتُمْ ۗ وَ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَّ الْمَسْكَنَةُ ۗ وَ بَاءُوْا بِعَصَبٍ مِّنَ اللّٰهِ ۗ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَ يَقْتُلُوْنَ النَّبِيَّيْنَ بِغَيْرِ

45) వారు 'హి' త్రత్రన్ - అనే మాటకు బదులుగా - 'హబ్బ వీ ష' అరతీన్ అని అన్నారు. ('స'హి'హ్ బు'ఖారీ మరియు 'స'హి'హ్ ముస్లిం).

46) 'స'హి'హ్ ముస్లిం, 'హ.నం. 2218, ఆ శిక్ష ఒక భయంకరమైన ప్లేగు రోగం.

యంగా చంపినదాని ఫలితం. ⁴⁷ ఇదంతా వారు చేసిన ఆజ్ఞోల్లంఘన మరియు హద్దులు మీరి ప్రవర్తించిన దాని పర్యవసానం.

62. నిశ్చయంగా, విశ్వసించిన వారు (ముస్లింలు) కానీ, (ఇస్లాంకు పూర్వపు) యూదులు కానీ, క్రైస్తవులు కానీ, సాబీయూలు ⁴⁸ కానీ (ఎవరైనా సరే)! అల్లాహ్ ను, అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసేవారికి, వారి ప్రభువు వద్ద మంచి ప్రతిఫలం ఉంటుంది మరియు వారికి ఎలాంటి భయమూ ఉండదు మరియు వారు దుఃఖపడరుకూడా! ⁴⁹

63. మరియు (ఓ ఇస్రాాయిల్ సంతతివారలారా!) మేము 'తూర్ పర్వతాన్ని ఎత్తి మీపై నిలిపి, మీ చేత చేయించిన గట్టి వాగ్దానాన్ని (జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోండి)! అప్పుడుమేము: "మీకుప్రసాదిస్తున్నదానిని (గ్రంథాన్ని) దృఢంగా పట్టుకోండి, అందులో ఉన్న దంతా జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి, బహుశా మీరు భయ-భక్తులు గలవారు కావచ్చు!" అని అన్నాము.

الْحَقِّ ذُكْرِكُمْ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى وَالصَّبِيَّانَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٣﴾

وَ إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَ رَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خَلُّوا مَا اتَّيْتُمْ بِقُوَّةٍ وَ اذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٤﴾

47) బైబిల్ లో మత్తయి సువార్త (Mathew), 23:34, 35, 37; లూకా (Luke), 11:51; I థెస్సలోనికయులు (I Thessalonians), 2:15లు, 'జకరియ్యా మరియు ఇతర ప్రవక్త ('అ.స.)లను చంపిన సంఘటనకు సాక్ష్యమిస్తున్నాయి.

48) 'సాబీయూ'న్: ఒక గతించిన సమాజం. వారు ము'సల్ ('ఇరాఖ్)లో నివసించే వారు. "అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు" అని నమ్మేవారు. వారు 'జబూర్ గ్రంథాన్ని చదివేవారని కొందరి అభిప్రాయం. వారు యూదులు గానీ, క్రైస్తవులు గానీ కారు. తరువాత వారి ధర్మంలో కూడా మార్పులు వచ్చాయి. వారు దైవదూతలను మరియు నక్షత్రాలను ఆరాధించసాగారు. వారు తరువాత ఏ ధర్మాన్ని కూడా అనుసరించకుండా ఉండసాగారు. వారు నాస్తికులు (Atheists) అయ్యారని కొందరి అభిప్రాయం.

49) చూడండి, 5:69. ఇక్కడ యూదులు, క్రైస్తవులు మరియు 'సాబీయూలు, అంటే తమ గ్రంథాలలో ఎట్టి మార్పులు చేయక, అవి అవతరింపజేయబడిన నిజ రూపంలో వాటిని అనుసరించిన వారని అర్థం. మహాప్రవక్త ('స'అస) ప్రవచనం: "ఎవరి చేతిలోనయితే నా ప్రాణం ఉందో ఆ పరమ పవిత్రుని సాక్షి, నా ఈ సమాజంలో నా మాట విన్న వ్యక్తి, వాడు యూదుడు గానీ, క్రైస్తవుడు గానీ నన్ను (నా ధర్మాన్ని) విశ్వసించక పోతే! అతడు నరకవాసి అవుతాడు." ('స'హీ'హ్ ముస్లిం). అంటే ము'హమ్మద్ ('స'అస) తరువాత, ఇస్లాం తప్ప మరొక ధర్మాన్ని అల్లాహ్ (సు.త.) సమ్మతించడు. ఇక్కడ మరొక విషయం స్పష్టమయ్యేది ఏమిటంటే 'స'హీ'హ్ 'హదీసు'లను విడిచి ఖుర్ఆన్ ను సరిగ్గా అర్థం చేసుకోవటం అసాధ్యం, ('తబరీ, పు-1, పేజీ 323 చూ. 3:19, 3:85)

64. ఆ పిదప కూడా మీరు వెనుదిరిగి పోయారు. అయినప్పటికీ అల్లాహ్ యొక్క అనుగ్రహం మరియు ఆయన కరుణ మీపై లేకుంటే, మీరు నష్టానికి గురైనవారిలో చేరేవారు.

65. మరియు శనివారం (సబ్బత్) శాసనం ఉల్లంఘించిన, మీ వారి గాథ మీకు బాగా తెలుసు.⁵⁰ మేము వారిని: “నీచులైన కోతులు కండి!” అని అన్నాము.

66. ఈ విధంగా మేము, దానిని (వారి ముగింపును) ఆ కాలం వారికి మరియు భావి తరాల వారికి ఒక గుణపాఠంగానూ, దైవబీతి గలవారికి ఒక హితోపదేశంగానూ చేశాము.

67. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) మూసా తన జాతి వారితో: “అల్లాహ్ మిమ్మల్ని: ‘ఒక ఆవును బలి ఇవ్వండి!’⁵¹ అని ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడు.” అని అన్నప్పుడు వారు: “ఏమీ? నీవు మాలో పరహాసం మాడుతున్నావా?” అని పలికారు. (అప్పుడు మూసా) అన్నాడు: “నేను అవివేకులతో కలిసి పోకుండా ఉండాలని, నేను అల్లాహ్ శరణు వేడుకుంటున్నాను.”

68. వారు: “అది ఎలాంటిదై ఉండాలి మాకు స్పష్టంగా తెలుపమని, నీ ప్రభువును ప్రార్థించు!” అని అన్నారు. (మూసా) అన్నాడు: “నిశ్చయంగా ఆ ఆవు ముసలిదిగాని లేగదూడగాని కాకుండా, మధ్య వయస్సుగలదై ఉండాలి.’ అని, ఆయన అంటున్నాడు. కనుక ఆజ్ఞాపించిన విధంగా చేయండి.”

ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ

مِنَ الْخٰسِرِينَ ﴿٥٠﴾

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الذّٰلِيْنَ اَعْتَدُوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا قِرَدَةً

خٰسِرِيْنَ ﴿٥١﴾

فَجَعَلْنٰهَا نَكَالًا لِّبٰلِيْنَ يَدِيْهَا وَمَا

خٰلِفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٥٢﴾

وَ اِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهٖ اِنَّ اللّٰهَ

يٰمُرُكُمْ اَنْ تَذْبَحُوْا بَقْرَةً قَالُوْا

اَتَّخِذُنَا هٰرُوًّا قَالِ اَعُوْذُ بِاللّٰهِ اَنْ

اَكُوْنَ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿٥٣﴾

قَالُوْا اِنْعٰ لَنَا رَبِّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ

قَالَ اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقْرَةٌ لَا فَاْرِضٌ وَّ

لَا يَكْرَهُ عَوٰنٌ بَيْنَ ذٰلِكَ فَاَفْعَلُوْا مَا

تُؤْمَرُوْنَ ﴿٥٤﴾

50) యూదులకు శనివారం(సబ్బత్) రోజున చేపలుపట్టటం నిషేధించబడింది. వారు ఆ శాసనాన్ని ఉల్లంఘించటం వలన: ‘నీచులైన కోతులు కండి’ అని శపించబడ్డారు. చూ. 50:60, 7:166.

51) ఇస్రాయిల్ సంతతి వారిలో ఒకధనవంతుడు ఉంటాడు. తానొక్కడే వారసుడిగా ఉన్న అతని సోదరుని కుమారుడు, అతని హత్యచేసి, శవాన్ని ఇతరుని ఇంటిముందు వేస్తాడు. ఉద యం ఆ ఇద్దరి మధ్య వాదులాట జరుగుతుంది. పరిష్కారానికి వారు మూసా (‘అ.స.) దగ్గరికి వస్తారు. అతను వారిని ఒక ఆవును బలి ఇచ్చి దాని మాంసపు కండతో ఆ మృతుని శరీరాన్ని కొడితే, అతడు తన హంతకుణ్ణి చూపిస్తాడంటారు. ఎంతో వాదులాడిన తరువాత వారు ఆ విధంగా చేస్తారు. ఆ మృతుడు లేచి తన హంతకుణ్ణి చూపించి తిరిగి మరణిస్తాడు. (ఫ’త్త్ అల్-ఖుదీర్)

69. వారు: “దాని రంగు ఎలా ఉండాలి మాకు తెలుపమని నీ ప్రభువును వేడుకో!” అని, అన్నారు. (దానికి అతను) అన్నాడు: “ ‘అది మెరిసే పసుపువన్నె కలిగి, చూసే వారికి మనోహరంగా కనిపించాలి.’ అని ఆయన ఆజ్ఞ!”

70. వారు ఇలా అన్నారు: “అసలు ఏ విధమైన ఆవు కావాలి నీవు నీ ప్రభువును అడిగి మాకు స్పష్టంగా తెలుపు; దానిని నిర్ణయించడంలో మాకు సందేహం కలిగింది మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కోరితే మేము తప్పక అలాంటి ఆవును కనుగొంటాము (మార్గదర్శకత్వం పొందుతాము).”

71. అతను (మూసా) అన్నాడు: “ఆయన (అల్లాహ్) అంటున్నాడు: ‘ఆ గోవు భూమిని దున్నటానికిగానీ, పొలాలకు నీళ్ళు తోడటానికి గానీ ఉపయోగించబడకుండా ఆరోగ్యంగా ఎలాంటి లోపాలు లేకుండా ఉండాలి.’ అని!” అప్పుడు వారన్నారు: “ఇప్పుడు నీవు సత్యం తెచ్చావు.” తరువాత వారు దానిని బలి (జి'బ్లి) చేశారు, లేకపోతే వారు అలా చేసేవారని అనిపించలేదు.⁵²

72. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి), మీరు ఒక వ్యక్తిని చంపి ఆ నిందను ఒకరిపైనొకరు మోపుకో సాగారు. కాని మీరు దాస్తున్న దానిని అల్లాహ్ బయటపెట్టాడు.⁵³

73. కనుక మేము: “దానిని (ఆ శవాన్ని), ఆ ఆవు (మాంసపు) ఒక ముక్కలో కొట్టి (అతడు సజీవుడవుతాడు).” అని ఆజ్ఞాపించాము. ఈ విధంగా అల్లాహ్ మృతులను బ్రతికించి, తన

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْ هِيَ
قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءٌ
فَاقْعِ لَوْ هِيَ تَسْرُّ النَّظِيرِينَ ﴿٦٩﴾

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ
إِنَّ الْبَقَرَ تَشْبَهُ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن شَاءَ
اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ
تُثِيئُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ
مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا النَّ
جِنَّتِ بِالْحَقِّ فذَابْحُوهَا وَمَا كَادُوا
يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾

وَإِذ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادْرَأْتُمْ فِيهَا
اللَّهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾
فَقُلْنَا اضْرِبْهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي
اللَّهُ الْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾

52) వారికి మొదట ఒక ఆవును బలి చేయమని మాత్రమే ఆజ్ఞ ఇవ్వబడింది. కాబట్టి వారు ఏదో ఒక ఆవును బలిచేసి ఉంటే, అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞ నెరవేరేది. కాని వారలా చేయక వివిధ రకాల ప్రశ్నలడగసాగారు. కావున అల్లాహుత'అలా వారి సమస్యలను పెంచాడు. దానిలో వారికి ఆవును కనుగొనటంలో కష్టం కలిగింది. కావున ధర్మవిషయాలలో కఠిన విధానాన్ని అనుసరించటం నిషేధింపబడింది.

53) పైన పేర్కొన్న ఆవు బలి ఈ వ్యక్తి మరణం వల్లనే సంభవించింది. దీని భావం ఏమిటంటే, మంచి, చెడూ ఏ కార్యమైనా అది బయటపడక తప్పదు. కావున ప్రతి ఒక్కడు ఎల్లప్పుడు మంచి కార్యాలే చేయాలి. చేసిన చెడు బయటపడితే అవమానం తప్పదు.

సూచనలను మీకు చూపుతున్నాడు బహుశా మీరు అర్థం చేసుకుంటారేమోనని!

74. కానీ దీని తరువాత కూడా మీ హృదయాలు కఠినమైపోయాయి, అవి రాళ్ళ మాదిరిగా! కాదు, వాటికంటే కూడా కఠినంగా అయిపోయాయి. ఎందుకంటే వాస్తవానికి రాళ్ళలో కొన్ని బ్రద్రలై నప్పుడు వాటినుండి నెలయెళ్ళు ప్రవహిస్తాయి. మరియు నిశ్చయంగా, వాటిలో కొన్ని చీలిపోయి వాటి నుండి నిళ్ళు బయటికి వస్తాయి.⁵⁴ మరియు వాస్తవానికి వాటిలో మరికొన్ని అల్లాహ్ బయం వల్ల పడిపోతాయి. మరియు అల్లాహ్ మీ కర్మల పట్ల నిర్లక్ష్యంగాలేడు. (1/2)

75. * (ఓ విశ్వాసులారా!) వారు (యూదులు) మీ సందేశాన్ని విశ్వసిస్తారని ఆశిస్తున్నారా ఏమిటి? మరియు వాస్తవానికి వారిలో ఒక వర్గం వారు (ధర్మవేత్తలు) అల్లాహ్ ప్రవచనం (తొరాత్) విని, అర్థంచేసుకొని కూడా, బుద్ధిపూర్వకంగా దానిని తారుమారు చేసేవారు కదా?

76. మరియు వారు (యూదులు) విశ్వాసులను కలిసినప్పుడు: “మేము విశ్వసించాము!” అని అంటారు. కాని వారు ఏకాంతంలో (తమ తగ వారితో) ఒకరినొకరు కలుసుకున్నప్పుడు: “ఏమి? అల్లాహ్ మీకు తెలిపింది వారికి (ముస్లింలకు) తెలుపుతారా?”⁵⁵ దానితో వారు (ముస్లింలు) మీ ప్రభువు ముందు మీలో వాదులాడటానికి! మీరిది అర్థంచేసుకోలేరా ఏమిటి?” అని అంటారు.

77. ఏమీ! వారికి తెలియదా? వారు (యూదులు) దాచేది మరియు వెలిబుచ్చేది, అంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసని?

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنَ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾

أَفَتَعْظَمُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بِعَضُّهُمْ إِلَى بَعْضِ قَالُوا اتَّخَذُوا آلِهَتَهُمْ بِمِثْلِ اللَّهِ عَلَيَّكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾

54) చూడండి, 57:16 మరియు 17:44.

55) 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్-అస్త్ర్ బిన్ అల్-అసాన్ (ర'ది.అ.), కథనం ఆధారంగా - 'అతా బిన్ - యాసర్ (ర'ది.అ.) వివరించిన - వారి గ్రంథం (తొరాత్)లో రాబోయే ప్రవక్త ము'హమ్మద్ ('స'అస)ను గురించి ఇవ్వబడిన లక్షణాల వివరాలకు చూడండి, 'స. బు'ఖారీ, పుస్తకం - 3, 'హ. నం. 335. ఇంకా చూడండి, 2:42, 101.

78. మరియు వారి (యూదుల)లో కొందరు నిరక్షరాస్యులున్నారు, వారికి గ్రంథజ్ఞానం లేదు, వారు కేవలం మూడ విశ్వాసాలను (నమ్ముతూ), ఊహలపై మాత్రమే ఆధారపడి ఉన్నారు.

79. కావున ఎవరైతే తమ చేతులారా ఒక పుస్తకాన్ని వ్రాసి - దాని వల్ల తుచ్చ మూల్యం పొందే నిమిత్తం - “ఇది అల్లాహ్ తరపు నుండి వచ్చింది.” అని (ప్రజలకు) చెబుతారో, వారికి వినాశముంది. వారి చేతులు వ్రాసినందుకు, వారికి వినాశముంది మరియు వారు సంపాదించిన దానికి కూడా వారికి వినాశముంది!

80. మరియు వారు (యూదులు) అంటారు: “మాకు నరకాగ్ని శిక్ష పడినా, అది కొన్ని రోజుల కొరకు మాత్రమే!” (ఓ ము'హమ్మద్!) నీవు వారి నడుగు: “ఏమి? మీరు అల్లాహ్ నుండి వాగ్దానం పొందారా? ఎందుకంటే, అల్లాహ్ తన వాగ్దానాన్ని ఎన్నడూ భంగంచేయడు. లేదా మీకు తలెయని విషయాన్ని మీరు అల్లాహ్ కు అంటగడు తున్నారా?”

81. వాస్తవానికి, ఎవరు పాపం అర్జించారో మరియు తమ పాపం తమను చుట్టుముట్టి ఉన్నదో, అలాంటి వారు నరకవాసులు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

82. మరియు ఎవరైతే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తారో, అలాంటి వారు స్వర్గవాసులు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

83. మరియు మేము ఇస్రాయిలు సంతతి వారి నుండి ఇలా తీసుకున్న వాగ్దానం (జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోండి): “మీరు అల్లాహ్ ను తప్ప మరెవ్వరిని ఆరాధించకూడదు. మరియు తల్లి-దండ్రులను, బంధువులను, అనాథులను, యాచించని పేద వారిని⁵⁶ ఆదరించాలి. మరియు ప్రజలను సహృదయంతో పలకరించాలి, నమాజ్ ను

وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ

إِلَّا آمَانِي وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ①

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ

بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ

عِنْدِ اللَّهِ لَيَشْتَرُوهُ بِه تَمَنَّا قَلِيلًا

فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَ

وَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ ②

وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا

مَعْدُودَةً قُلْ اتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ

عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ أَمْ

تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ③

بَلَى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ

خَطِيئَتُهُ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ

فِيهَا خَالِدُونَ ④

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ

أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ⑤

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا

تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ ۖ وَالْبِالِغِينَ

إِحْسَانًا ۖ وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ ۖ

وَالْمَسْكِينِ ۖ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا ۚ

56) మిస్కీన్: నిత్యావసరాలకు తగినంత ఆదాయం లేకున్నా యాచించని పేదవాడు.

ఫఖీర్: ఆదాయం లేనందుకు విధిలేక యాచించే నిరుపేదలు.

స్థాపించాలి మరియు 'జకాత్ ఇవ్వాలి.' అటు పిమ్మట మీలో కొందరు తప్ప, మిగతా వారంతా (తమ వాగ్దానం నుండి) తిరిగిపోయారు. మీరంతా విముఖులైపోయే వారే!

84. మరియు మేము మీ నుండి తీసుకున్న మరొక వాగ్దానాన్ని (జ్ఞాపకం చేసుకోండి); మీరు మీ (త్రోటివారి) రక్షాన్ని చిందించగూడదని మరియు మీ వారిని, వారి ఇంట్ల నుండి పారద్రోలగూడదని! అప్పుడు మీరు దానికి ఒప్పుకున్నారు. మరియు దానికి స్వయంగా మీరేసాక్షులు.

85. ఆ తరువాత మీరే ఒకరినొకరు చంపుకునే వారు. మరియు మీరు మీలోని ఒక వర్గం వారిని వారి ఇంట్ల నుండి తరిమేవారు. మరియు వారికి అన్యాయం చేయటంలోనూ మరియు వారిపై దౌర్జన్యం చేయటంలోనూ, (వారి విరోధులకు) తోడ్పడేవారు. మరియు వారు (శత్రువుల చేతిలో) ఖైదీలై మీ వద్దకు వచ్చినప్పుడు మీరు వారిని విమోచనాధనం ఇచ్చి విడిపించేవారు. మరియు (వాస్తవానికి) వారిని తరమటం మీకు నిషిద్ధం చేయబడింది. ఏమి? మీరు గ్రంథంలోని కొన్ని విషయాలను విశ్వసించి, మరికొన్నింటిని తిరస్కరిస్తారా? 57 మీలో ఇలా చేసేవారికి, ఇహాలోక జీవితంలో అవమానమూ మరియు పునరుత్థాన దినమున మిమ్మల్ని కఠిన శిక్షకు గురిచేయటం తప్ప మరెలాంటి ప్రతిఫలం ఉంటుంది? మరియు అల్లాహ్ మీ కర్మల విషయంలో నిర్లక్ష్యంగా లేడు.

أَقْبِلُوا الصَّلَاةَ وَالْزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٥٧﴾
وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَتَّهَدُونَ ﴿٥٨﴾

ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِّنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِن يَأْتُواكُمُ السُّرَىٰ تُفْدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءٌ مَّن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٥٩﴾

57) ఇస్లాంకు ముందు మదీనహ్ లోని ముఖ్తీక్ అన్సార్లలో రెండు తెగలుండివి: (1) బౌన్, (2) 'ఖ'జ్ రజ్ మరియు యూదులలో చూడు: (i) బనూ-ఖైనుఖా'అ, (ii) బనూ-న'దీర్, (iii) బనూ-ఖురై'జహ్. 1. బనూ-ఖురై'జహ్ - బౌన్ వారి సమర్థికు ('హాలీఫ్)లు. 2. బనూ-ఖైనుఖా'అ మరియు బనూ-న'దీర్ - 'ఖ'జ్ రజ్ వారి సమర్థికు ('హాలీఫ్)లు. వీరి మధ్య శత్రుత్వం వల్ల యుద్ధాలు జరిగినపుడు వీరు (యూదులు) తమజాతి సోదరులైన యూదులను చంపేవారు. వారిని, వారి ఇంట్ల నుండి వెడలగొట్టేవారు. మరియు వారి సంపదలను దోచుకునే వారు. కాని వారు యుద్ధఖైదీలై, వీరి సమర్థికు ('హాలీఫ్)ల దగ్గరికి వచ్చినప్పుడు, విమోచనా ధనం ఇచ్చి వారిని విడిపించుకునే వారు. ఈ విధంగా వారు తమ గ్రంథంలోని కొన్ని చట్టాలను పాటించే వారు. మరి కొన్నింటిని ఉల్లంఘించే వారు.

86. ఇలాంటి వారే పరలోకానికి బదులుగా ఇహలోక జీవితాన్ని కొనేవారు! కావున వీరికి పడేశిక తగ్గించబడదు మరియు వీరికి ఎలాంటి సహాయమూ లభించదు.

87. మరియు వాస్తవంగా మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని (తొరాత్ ను) ప్రసాదించాము మరియు అతని తర్వాత వరుసగా ప్రవక్తలను పంపాము. మరియు మర్యమ్ కుమారుడైన 'ఈసా కు (ఎసుకు) స్పష్టమైన సూచనలను ఇచ్చాము⁵⁸ మరియు పరిశుద్ధాత్మ (రూహుల్-ఖుదుస్)తో అతనిని బలపరిచాము.⁵⁹ ఏమీ? మీ మనోవాంఛలకు ప్రతికూలంగా ఉన్నదాన్ని తీసుకొని, ఏ ప్రవక్త అయినా మీ వద్దకు వస్తే, మీరు వారిపట్ల దురహంకారంతో ప్రవర్తించలేదా? వారిలో కొందరిని మీరు అసత్యవాదులన్నారు, మరికొందరిని చంపారు.⁶⁰

88. మఝు వారు: “మా హృదయాలు మూయబడి ఉన్నాయి.” అని అంటారు. అలా కాదు (అది నిజం కాదు)! వారి సత్య-తిరస్కారం వలన అల్లాహ్ వారిని శపించాడు (బహిష్కరించాడు).⁶¹ ఎందుకంటే వారు విశ్వసించేది చాలా తక్కువ.

89. మరియు ఇప్పుడు వారి వద్ద నున్న దానిని (తొరాత్ ను) ధృవీకరించే గ్రంథం (ఈ ఖుర్ఆన్) అల్లాహ్ తరపునుండి వారివద్దకువచ్చింది. మరియు దీనికి ముందు వారు సత్య-తిరస్కారులపై

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٥٨﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَفَقَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكَيْمًا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِقْنَا كَذَّبْتُمْ وَفَرِقْنَا تَقْتُلُونَ ﴿٥٩﴾

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مِمَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٦٠﴾

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا

58) 'ఈసా ('అ.స.)కు అల్లాహుత'అలా ప్రసాదించిన అద్భుత సూచనలు: అల్లాహ్ (సు.త.) అనుమతితో చచ్చిన వారిని బ్రతికించటం, కుఘురోగులను బాగుచేయటం మరియు పుట్టుగుడ్డ వారికి చూపు నివ్వటం మొదలైనవి. చూడండి, 3:49.

59) పరిశుద్ధాత్మ అంటే జబ్బీల్ ('అ.స.), (ఫ'త్తో అల్-బయాన్, ఇబ్నీ-కసీ'ర్, బు'ఖారీ, ముస్లిం, అబూ-దావూద్, తిర్మిజి). మహాప్రవక్త ('స'అస): కవి 'హసాన్ (ర'ది. 'అ.)కు రూ'హుల్-ఖుదుస్ (జబ్బీల్ 'అ.స.) సమర్థన కోరకు అల్లాహ్ (సు.త.)ను ప్రార్థించారు.

60) 'ఈసా ('అ.స.)ను అబద్ధీకుడన్నారు. 'జకరియ్యా మరియు య'హ్యీ ('అల్లెహీమ్ స.)లను చంపారు, (ము'హమ్మద్ జూనాగడి). ఇంకా చూడండి, 2:61, వ్యాఖ్యానం-47.

61) ల'అనల్-న: Wrath, Banishment, Rejection, Deprivation అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) అనుగ్రహాల నుండి బహిష్కరించ, శపించ, నిషేధించ, త్రోసివేయ, దూషించ బడటం, మరియు అభిశాపం అనే అర్థాలున్నాయి.

విజయం కోరకుస్తారని వారు. ఇప్పుడు సత్యమని గుర్తించబడినది (ఈగ్రంథం) వచ్చినా, వారు దానిని తిరస్కరించారు. కాబట్టి, సత్య-తిరస్కారులపై అల్లాహ్ అబిశాపం (బహిష్కారం) అవతరిస్తుంది.

90. అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన సందేశాన్ని (ఖుర్ఆన్ ను) తిరస్కరించి, వారు ఎంత నీచమైన మూల్యానికి తమను తాము అమ్ముకున్నారు! అది (వారి తిరస్కారం) అల్లాహ్! తన దాసులలో, తాను కోరిన వారిపై, తన అనుగ్రహం (ఖుర్ఆన్ ప్రవక్తత్వం) అవతరింపజేశాడనే కక్షవల్లనే! కనుక వారు (అల్లాహ్) క్రోధం మీద మరింత క్రోధానికి గురి అయ్యారు. మరియు ఇలాంటి సత్య-తిరస్కారులకు అవమానకరమైన శిక్ష ఉంది.

91. మరియు వారి (యూదుల) లో: “అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన దానిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) విశ్వసించండి.” అని అన్నప్పుడు, వారు: “మా (ఇస్రాయిల్) వారిపై అవతరింపజేయబడిన దానిని (తొరాత్ ను) మాత్రమే మేము విశ్వసిస్తాము.” అని అంటారు. మరియు దాని తరువాత వచ్చినది (ఈ ఖుర్ఆన్) సత్యమైనప్పటికీ మరియు వారి వద్దనున్న దానిని (తొరాత్ ను) ధృవపరుస్తున్నప్పటికీ, దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) తిరస్కరిస్తున్నారు. (ఓ ముహమ్మద్) వారిని అడుగు: “మీరు (మీ వద్ద నున్న గ్రంథాన్ని) విశ్వసించేవారే అయితే ఇంతకు పూర్వం వచ్చిన అల్లాహ్ ప్రవక్తలను ఎందుకు హత్యచేస్తూ వచ్చారు?”⁶² (5/8)

92. * మరియు వాస్తవానికి మూసా స్పష్టమైన సూచనలను తీసుకొని మీ వద్దకు వచ్చాడు. తరువాత అతను షోగానే, మీరు ఆవుదూడ (విగ్రహాన్ని) ఆరాధ్యదైవంగా చేసుకున్నారు మరియు మీరు ఎంత దుర్మార్గులు!

93. మరియు మేము 'తూర్ పర్వతాన్ని ఎత్తి మీపై నలిపి మీ నుంచి తీసుకున్న ప్రమాణాన్ని

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ

فَلَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى الْكُفْرِيِّينَ ﴿٩٠﴾

بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ

يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَعِيًّا أَنْ يُنَزَّلَ

اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ

عِبَادِهِ فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ ۖ

لِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٩١﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ

قَالُوا نُوْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا ۖ

يَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ ۗ وَهُوَ الْحَقُّ

مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ ۗ قُلْ فَلِمَ

تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ

كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٢﴾

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ

اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ

ظَالِمُونَ ﴿٩٣﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا

(జ్ఞాపకం చేసుకోండి): “మేము మీకు చేస్తున్న వాటిని (ఉపదేశాలను) స్థిరంగా పాటించండి మరియు జాగ్రత్తగా వినండి.” అని చెప్పాము. వారు: “మేము విన్నాము కానీ, అతిక్రమిస్తున్నాము.” అని అన్నారు, వారి సత్య-తిరస్కారం వలన వారి హృదయాలలో ఆవుదూడ ప్రేమ నిండిపోయింది. వారితో అను: “మీరు విశ్వాసులే అయితే! ఈ చెడు చెట్లను చేయమని మిమ్మల్ని ఆదేశించే మీ ఈ విశ్వాసం చాలా చెడ్డది”

94. వారితో ఇలా అను: “ఒకవేళ అల్లాహ్ వద్ద నున్న పరలోక నివాసం మానవులందిరికి కాక కేవలం, మీకు మాత్రమే ప్రత్యేకించబడి ఉంటే,⁶³ మీరు మీ ఈ అభిప్రాయంలో సత్యవంతులే అయితే, మీరు మరణాన్ని కోరండి!”

95. కాని వారు ఎన్నటికీ దానిని (మరణాన్ని) కోరరు. ఎందుకంటే, వారు తమ చేతులారా చేసి పంపినవి (తమ కర్మలు) వారికి బాగా తెలుసు. ఈ దుర్మార్గుల విషయం అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు.

96. మరియు నిశ్చయంగా, జీవితం పట్ల సర్వ జనుల కంటే ఎక్కువ వ్యామోహం వారి (యూదుల) లోనే ఉందనే విషయం నీవు గ్రహిస్తావు. ఈ విషయంలో వారు ముష్టికులను కూడా మించి పోయారు. వారితో ప్రతి ఒక్కడూ వేయి సంవత్సరాలు బ్రతకాలని కోరుతుంటాడు. కానీ దీర్ఘాయుధ్యాయం, వారిని శిక్షనుండి తప్పించలేదు. మరియు వారు చేసేదంతా అల్లాహ్ చూస్తున్నాడు.⁶⁴

97. (ఓ ప్రవక్తా!) వారితో ఇలా అను: “జిబ్రీల్ పట్ల విరోధమున్న ప్రతివాడూ ఈ యధార్థాన్ని గ్రహించాలి. అల్లాహ్ ఆజ్ఞతోనే అతను ఈ ఖుర్ఆన్ ను నీ హృదయంపై అవతరింపజేశాడు. పూర్వం

فَوَقَّكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ
وَاسْمِعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَ أَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ
قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيَّائِكُمْ أَنْ
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٤﴾

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ
عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِّنْ دُونِ النَّاسِ
فَتَمَتَّعُوا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٥﴾

وَ لَنْ يَتَمَنَّوهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ
أَيْدِيهِمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٦﴾

وَ لَتَجِدَنَّاهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى
حَيَاتِهِ ۗ وَ مِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوْمَ
أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ الْفَسَاتِ ۗ وَ مَا هُوَ
بِمُرْحَزٍ بِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ ۗ
اللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ
نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا

63) చూడండి, 2:111.

64) అల్-బుసీరు (28): *The All-Seeing*. సర్వదృష్టికర్త. అంతా చూడగల, గమనించగల వాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

వచ్చిన అన్ని దివ్యగ్రంథాలను ఇది ధృవీకరిస్తున్నది మరియు విశ్వసించేవారికి ఇది సన్మార్గం చూపుతున్నది మరియు శుభవార్తను ఇస్తున్నది.”⁶⁵

98. “అల్లాహ్ కు, ఆయన దూతలకు, ఆయన ప్రవక్తలకు, జబ్రిల్ కు మరియు మికాయీల్ కు ఎవరు శత్రువులో, నిశ్చయంగా అలాంటి సత్య-తిరస్కారులకు అల్లాహ్ శత్రువు.”⁶⁶

99. మరియు వాస్తవంగా, మేము నీపై స్పష్టమైన సూచనలు (అయూత్) అవతరింపజేశాము. మరియు అవిధేయులు తప్ప మరెవ్వరూ వాటిని తిరస్కరించరు.

100. ఏమీ? వారు ఒడంబడికి చేసినపుడల్లా, వారిలో ఒక వర్గం వారు దానిని త్రోసిపుచ్చటం జరగలేదా? వాస్తవానికి వారిలో చాలామంది విశ్వసించని వారున్నారు.

101. మరియు వారిదగ్గర పూర్వంనుంచే ఉన్న దానిని (దివ్యగ్రంథాన్ని) ధృవపరుస్తూ ఒక ప్రవక్త (ముహమ్మద్) అల్లాహ్ తరపునుండి వారి వద్దకు వచ్చినప్పుడు, గ్రంథ ప్రజలలోని ఒక వర్గం వారు దానిని గురించి ఏమీ తెలియని వారిగా, అల్లాహ్ గ్రంథాన్ని తమ వీపుల వెనుకకు త్రోసివేశారు.⁶⁷

لِمَا بَيَّنَّ يَدِيهِ وَ هُدًى وَ بُشْرَى

لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٨﴾

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ رُسُلِهِ وَ جِبْرَيْلَ وَ مِيكَائِيلَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ

لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٩﴾

وَ لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْبَيِّنَاتِ وَ مَا

يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿١٠٠﴾

أَوْ كَلِمًا عَهْدًا وَ عَهْدًا نَبَدًا فَفَرِيقٌ

مِنْهُمْ بَلَّ أَنْتَرَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾

وَ لَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ

مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَدًا فَفَرِيقٌ مِّنَ

الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كَتَبَ اللَّهُ وَرَاءَ

ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

65) కొందరు యూద మతాచారులు మహాప్రవక్త ('స'అస) దగ్గరికి వచ్చి అన్నారు: “మీరు మా కొన్ని ప్రశ్నలకు సరైన జవాబులు ఇస్తే మేము ఇస్లాం స్వీకరిస్తాము. ఎందుకంటే ఒక ప్రవక్త తప్ప మరొకరు వీటికి జవాబివ్వలేరు.” మహాప్రవక్త ('స'అస) వారి ప్రశ్నలన్నింటికి జవాబిచ్చారు. వారు ఇలా అన్నారు: “మీ వద్దకు వ'హీ ఎవరు తెస్తారు?” అతను జవాబిచ్చారు: “జబ్రిల్ ('అ.స.).” వారన్నారు: “జబ్రిల్ ('అ.స.) మా శత్రువు, మాపై యుద్ధాలను మరియు శిక్షలను అవతరింపజేశాడు, కాబట్టి మేము మిమ్మల్ని ప్రవక్తగా నమ్ముము.” అని అంటూ వెళ్లిపోయారు, (ఇబ్నె-కసీ'ర్ మరియు ఫ'త్త్ అల్-ఖుదీర్, ర.'అల్లాహిమ్).

66) యూదులు అంటారు: “మికాయీ'ల్ ('అ.స.) మా స్నేహితుడు.” అల్లాహ్ (సు.త.) అంటాడు: “వీరంతా నాకు ప్రీయమైన నా దాసులు. కావున ఏ వ్యక్తి అయినా వీరిలో ఏ ఒక్కరికి శత్రువైనా వాడు నాకూ శత్రువే!”

67) యూదుల దివ్యగ్రంథం (తొరాత్)లో: “అరేబియాలో ఒక ప్రవక్త వస్తాడు, మీరు అతనిని అనుసరించాలి.” అని, ప్రస్తావన ఉన్నా, వారు లెక్కచేయకుండా దానిని (తొరాత్ ను) తమ వీపులవెనుకకు త్రోసివేశారు. చూడండి, 2:42,76.

102. మరియు వారు సుల్తమాన్ రాజ్య కాలమున, ఘోతానులు పఠించే దానిని (జాల విద్యను) అనుసరించారు. సుల్తమాన్ సత్య-తిరస్కారి కాలేదు; కానీ నిశ్చయంగా, ఘోతానులు సత్యాన్ని తిరస్కరించారు. వారు బాబిలోన్ నగర మందు హోరూత్, మారూత్ అనే ఇద్దరు దేవదూతల ద్వారా తేబడిన జాలవిద్యను ప్రజలకు నేర్ప చుండిరి. ఎవరికైనా ఆ విద్యను నేర్పబట్టాడు, వారిద్దరు (దేవదూతలు) ఇలా చెప్పే వారు: “నిశ్చయంగా మేము (మానవులకు) ఒక పరీక్ష! కాబట్టి మీరు (ఈ జాలవిద్యను నేర్చుకొని) సత్య-తిరస్కారులు కాకండి.” అయినప్పటికీ వారు (ప్రజలు) భార్యా-భర్తలకు ఎడబాటు కలిగించే (జాలవిద్య) వారిద్దరి దగ్గర నేర్చుకునేవారు. మరియు అల్లాహ్ అనుమతించినదే, దాని ద్వారా ఎవరికీ ఏ మాత్రం హాని కలిగించలేదు. మరియు వారు నేర్చుకునేది, వారికి నష్టం కలిగించేదే కాని లాభం కలిగించేది ఎంత మాత్రం కాదు. మరియు వాస్తవానికి దానిని (జాలవిద్యను) స్వీకరించేవానికి పరలోక శాఖ్యాలలో ఏ మాత్రమూ భాగం లేదని వారికి బాగా తెలుసు. మరియు వారు ఎంత తుచ్ఛమైన సొమ్ముకు బదులుగా తమను తాము అమ్ము కున్నారు! ఇది వారికి తెలిస్తే ఎంత బాగుండేది!

103. మరియు వారు విశ్వసించి, దైవబీతి కలిగి ఉండినట్లయితే! నిశ్చయంగా అల్లాహ్ తరఫు నుండి వారికి ఎంతో శ్రేష్టమైన ప్రతిఫలం లభించి ఉండేది. దీనిని వారు గ్రహిస్తే ఎంత బాగుండేది!

104. ఓ విశ్వాసులారా, (మీరు ప్రవక్తతో మాట్లాడేటప్పుడు) రా'ఇనా! అని అనకండి. ఉన్'జురా! అని (గౌరవంతో) అనండి⁶⁸ మరియు

وَ اتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانُ عَلَىٰ
مُلْكِ سُلَيْمٍ ۗ وَ مَا كَفَرَ سُلَيْمٌ ۚ وَ
لَكِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ
النَّاسَ السِّحْرَ ۗ وَ مَا أَنْزَلَ عَلَىٰ
الْمَلَائِكَةِ بِلَابِلٍ هَارُوتَ وَ مَارُوتَ ۗ وَ
مَا يُعَلِّمِينَ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا
نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ
مِنْهُمَا مَا يَفِرُّ قَوْمٌ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَ
رَوْجِهِ ۗ وَ مَا هُمْ بِضَآئِرِينَ بِهِ مِنْ
أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَ يَتَعَلَّمُونَ مَا
يَضُرُّهُمْ وَ لَا يَنْفَعُهُمْ ۗ وَ لَقَدْ عَلَّمُوا
لَمَنْ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ
خَلَاقٍ ۗ وَ لَبِئْسَ مَا شَرُّوا بِهِ
أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

وَ لَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ
عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّو كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَ
قُولُوا انظُرْنَا وَ اسْمِعُوا ۗ وَلِلْكَافِرِينَ

68) రా'ఇనా : అంటే, Be careful; Listen to us, we listen to you. ఆగండి! మా మాట వినండి, మేము మీ మాట వింటాము, అని అర్థం. కాని యూదులు ఈ పదాన్ని తమ నాలుకలను త్రిప్పి, హీబ్రూ భాషలో, రా' ఇనా- మా పశువుల కాపరి, లేక మూర్ఖుడు, అనే అర్థం ఇచ్చే దురుద్దేశంతో పలికి తమ కక్ష తీర్చుకునేవారు. కాబట్టి విశ్వాసులలో: మీరు ఉన్'జురా

(అతని మాటలను) శ్రద్ధతో వినండి. మరియు సత్య-తిరస్కారులకు బాధాకరమైన శిక్ష గలదు.

105. సత్య-తిరస్కారులైన గ్రంథప్రజలకు గాని మరియు బహుదైవారాధకులకు (ముఛ్చికులకు) గాని, మీ ప్రభువు నుండి మీకు ఏదైనా మేలు అవతరించడం ఎంత మాత్రం ఇష్టంలేదు. కానీ అల్లాహ్ తాను కోరిన వారినే తన కరుణకు ప్రత్యేకించుకుంటాడు. మరియు అల్లాహ్ అనుగ్రహించటంలో సర్వోత్తముడు. ⁶⁹ (3/4)

106. * మేము మా ప్రవచనాలలో (అయాతులలో) ఒక దానిని రద్దుచేసినా లేక మర పింపజేసినా దాని స్థానంలో దానికంటే శ్రేష్ఠమైన దానిని లేక కనీసం దానిలో సమానమైన దానిని తీసుకువస్తాము. ఏమీ? నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడని నీకు తెలియదా?

107. ఏమీ? వాస్తవానికి, భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యాధిపత్యం కేవలం అల్లాహ్ కే చెందు తుందని, నీకు తెలియదా? మరియు అల్లాహ్ తప్ప మిమ్మల్ని రక్షించేవాడు గాని ⁷⁰ సహాయం చేసేవాడు గాని మరెవ్వడూ లేడు!

108. ఏమీ? పూర్వం (యూదులచే) మూసా ప్రశ్నించబడినట్లు, మీరు కూడా మీ ప్రవక్త (ము'హమ్మద్)ను ప్రశ్నించగోరుతున్నారా? మరియు ఎవడైతే, సత్య-తిరస్కారాన్ని, విశ్వా

عَدَابُ الْيَوْمِ ۝

مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ

ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝

مَا نَنْسَخُ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِمَّنْهَا أَوْ مِثْلَهَا أَلَمْ تَعْلَمِ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

أَلَمْ تَعْلَمِ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝

أَمْ تَرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سَأَلَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِبْرٰهِيْمَ فَقَدْ ضَلَّ

అంటే 'మమ్మల్ని అర్థం చేసుకోనివ్వండి.' అని గౌరవంతో, అనండుని ఆజ్ఞ ఇవ్వబడుతోంది. ఇదీ విధంగా యూదులు: అస్సలాము 'అలైకూమ్ (మీకు శాంతి కలుగు గాక)! అనే మాటను నాలుకలు త్రిప్పి: అస్సాము 'అలైకూమ్ (మీకు చావు వచ్చుగాక)! అనే అర్థంలో వాడేవారు. ఇంకా చూడండి ఖుర్ఆన్, 4:46.

69) అల్-అ'జము (34): *The Supreme*, సర్వోత్తముడు [= అల్-కబీరు (38) *The Greatest of all*, మహానీయుడు]. *The Incomparably Great*. మహాత్ముడు, పరమశ్రేష్ఠుడు, సర్వోత్కృష్ఠుడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

70) అల్-వలియు (56): *Patron*, సర్వ పోషకుడు [= అన్-సయ్యద్]. Protector, Owner, Defender, Friend, ఆరాధ్యుడు, స్నేహితుడు, సహాయకుడు, రక్షకుడు, స్వామి, అండగా నిలుచువాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. చూ. 6:14.

సానికి బదులుగా స్వీకరిస్తాడో! నిశ్చయంగా, వాడే సరైన మార్గం నుండి తప్పిపోయిన వాడు.

109. గ్రంథ ప్రజలలోని పలువురు - వారి మనస్సులలో ఉన్న అసూయ వల్ల - సత్యం వారికి సుస్పష్టం అయినప్పటికీ, మీరు విశ్వసించిన తరువాత, మిమ్మల్ని ఏదో ఒక విధంగా, దాని (విశ్వాస మార్గం) నుండి మరల్చి, మళ్ళీ సత్య-తిరస్కారం వైపునకు తీసుకుపోదామని కోరుతుంటారు. అయితే (వారిపట్ల) అల్లాహ్ తన ఆదేశం ఇచ్చేవరకు, మీరు (వారిని) మన్నించండి, ఉపేక్షించండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

110. మరియు నమా'జ్ స్థాపించండి. ⁷¹ విధిదానం ('జకాత్) ఇవ్వండి. మీరు ముందుగా చేసి పంపిన మంచి కార్యాలను మీరు అల్లాహ్ దగ్గర పొందుతారు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీరు చేసేదంతా చూస్తున్నాడు.

111. మరియు వారు: “యూదుడు లేదా క్రైస్తవుడు తప్ప, మరెవ్వడూ స్వర్గంలో ప్రవేశించలేడు!” అని అంటారు. ఇవి వారి అబిలాషలు మాత్రమే. వారిని ఇలా అడుగు: “మీరు సత్యవంతులే అయితే దానికి మీ నిదర్శనాలు చూపండి!”

112. వాస్తవానికి ఎవడైతే అల్లాహ్ కు విధేయుడై (ఇస్లాం స్వీకరించి) తన ముఖాన్ని (తనను-తాను) అల్లాహ్ కు అంకితం చేసుకొని, సజ్జనుడై ఉంటాడో! దానికి అతడు తన ప్రభువు వద్ద మంచి ప్రతిఫలం పొందుతాడు. ⁷² మరియు వారికి ఎలాంటి భయమూ ఉండదు మరియు వారు దుఃఖపడరు కూడా!

سَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٠٩﴾
وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّوكُم مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كَفَّارًا ﴿١١٠﴾
حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ أَنفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١١١﴾

وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ وَ مَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾
وَ قَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصْرَىٰ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿١١٣﴾
بَلَىٰ مَن أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَ هُوَ مُّحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٤﴾

71) అంటే నమా'జ్ లను వాటి సమయాలలో, సరిగ్గా దినానికి 5 సార్లు, పురుషులు జమా'అత్ లో మరియు స్త్రీలు ఇంట్లో పాటించాలి, అని అర్థం.

72) “అస్లము వజ్జహు లిల్లాహ్” అంటే, కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రసన్నత కోరకే ఏదైనా చేయాలి. “వహువ ము'హ్సీనున్.” అంటే ఏ పనైనా హృదయపూర్వకంగా, మహాప్రవక్త ('స'అస) ఆదేశాల ప్రకారం చేయాలి. చేసిన కార్యాలకు మంచి ప్రతిఫలం పొందటానికి, ఈ రెండు విషయాలను దృష్టిలో ఉంచుకోవటం ఎంతో అవసరం. (ఇబ్నె-కసీ'ర్)

113. మరియు యూదులు: “క్రైస్తవులవద్ద (సత్య-ధర్మమనేది) ఏమీ లేదు.” అని అంటారు. మరియు క్రైస్తవులు: “యూదుల వద్ద (సత్య-ధర్మమనేది) ఏమీ లేదు.” అని అంటారు. మరియు వారందరూ చదివేది దివ్యగ్రంథమే. ఇలాగే (దివ్యగ్రంథ) జ్ఞానంలేని వారు (బహు ధైవారాధకులు) కూడా ఇదే విధంగా పలుకు తుంటారు. కావున వీరందరిలో ఉన్న అబిప్రాయ భేదాలను గురించి, అల్లాహ్ పునరుత్థాన దినమున వారి మధ్య తీర్పుచేస్తాడు.

114. మరియు అల్లాహ్ మస్జిదులలో ఆయన నామ స్మరణం నిషేధించి వాటిని నాశనం చేయ టానికి పాటుపడే వారికంటే ఎక్కువ దుర్మార్గు లెవరు? అలాంటి వారు వాటి (మస్జిదుల)లో ప్రవేశించ టానికి అర్హులుకారు; వారు (ఒకవేళ ప్రవేశించినా) భయపడుతూ ప్రవేశించాలి. వారికి ఇహలోకంలో పరాభవం ఉంటుంది మరియు పరలోకంలో మోర శిక్ష ఉంటుంది.

115. మరియు తూర్పు పడమరలు అల్లాహ్ కే చెందినవి. కావున మీరు (మీముఖాలను) ఏ దిక్కు కు త్రిప్పినా మీకు అల్లాహ్ సముఖమే లభిస్తుంది. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్, విస్తారుడు,⁷³ సర్వజ్ఞుడు.

116. మరియు వారు: “అల్లాహ్ ఒక కుమారుణ్ణి కలిగి ఉన్నాడు (కన్నాడు).” అని అంటారు. ఆయన సర్వలోపాలకు అతీతుడు.⁷⁴ వాస్తవానికి భూమ్యాకాశాలలో ఉన్నవన్నీ ఆయనకు

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرَىٰ عَلَىٰ شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصْرَىٰ لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَ لَهُمْ فِي الْأُخْرَىٰ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾

وَاللَّهُ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَتَمَّ وَجْهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ بَلْ لَّهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَّهُ

73) అల్-వాసి'ఉ (46): *The All-Embracing, Omnipresent, విస్తారుడు, సర్వవ్యాప్తి. Infinite, Pervading, Bountiful, Comprehending all, Having ample Power or Ability. Has full knowledge of all things, All-Sufficient, సర్వోపగతుడు, అంతంలేనివాడు, అపారుడు, అత్యంత ఉదారుడు, సంపదలనొసంగువాడు, అల్లాహ్ జ్ఞానం ప్రతి దానిని ఆవరించుకొని (ఇముడ్చుకొని) ఉంది. దివ్య ఖుర్ఆన్ లో, వాసి'ఉన్-అలీమ్ అనే పదాలు ఇంకా 6 చోట్లలో వచ్చాయి, అవి: 2:247, 261, 268, 3:73, 5:54, 24:32. ఈ రెండూ అల్లాహుతే అలా అత్యుత్తమ పేర్లు. ఇంకా చూడండి, వాసి'ఉన్ కొరకు, 4:130, 7:156, 53:32.*

74) సుబ్హాన్: సర్వలోపాలకు అతీతుడు, పరిశుద్ధుడు, పరమ పవిత్రుడు. చూడండి, 2:32.

చెందినవే. అవన్నీ ఆయనకు విధేయులై ఉన్నాయి.⁷⁵

117. ఆయనే ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ ఏ నమూనా లేకుండా ఆరంభించిన (సృష్టించిన)⁷⁶ వాడు. మరియు ఆయన ఏదైనా చేయాలని నిర్ణయించుకున్నప్పుడు దానికి కేవలం: “అయిపో!” అని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. అంతే అది అయి పోతుంది.⁷⁷

118. మరియు అజ్ఞానులు: “అల్లాహ్ మాతో ఎందుకు మాట్లాడుడు? లేక మా వద్దకు ఏదైనా సూచన (ఆయతీ) ఎందుకు రాదు?” అని అడుగుతారు. వారికి పూర్వంవారు కూడా ఇదే విధంగా అడిగేవారు.⁷⁸ వారందరి మనస్తత్వాలు (హృదయాలు) ఒకేవిధమైనవి. వాస్తవానికి, దృఢనమ్మకం ఉన్నవారికి మేము మా సూచన (ఆయతీ)లను స్పష్టపరుస్తాము.

119. నిశ్చయంగా, మేము నిన్ను (ఓ ముహమ్మద్!) సత్యాన్ని ప్రసాదించి, శుభవార్తానిచ్చేవానిగా మరియు హెచ్చరిక చేసేవానిగా పంపాము. మరియు భగభగ మండే నరకాగ్నికి గురిఅయ్యే వారినిగురించి నీవు ప్రశ్నించబడవు.⁷⁹

120. మరియు యూదులైనా, క్రైస్తవులైనా నీవు వారి మతమును అనుసరించే వరకూ, వారు నీతో ప్రసన్నులు కారు. నీవు: “నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ చూపిన మార్గమే సన్మార్గం.” అని చెప్పు. మరియు

قَدْتُونُ ۝

بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَاِذَا قَضٰى
اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُوْنُ ۝

وَ قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ لَوْ لَا
يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوْ تَاْتِيْنَا اٰيَةً كَذٰلِكَ قَالَ
الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ
تَشٰبَهَتْ قُلُوْبُهُمْ ۗ قَدْ بَيَّنَّا الْاٰيٰتِ
لِقَوْمٍ يُوقِنُوْنَ ۝

اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيْرًا وَّاَنْذِيْرًا
وَلَا تُسْئَلُ عَنْ اَصْحٰبِ الْجَحِيْمِ ۝

وَ لَنْ تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُودُ وَ لَا
النَّصٰرٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۗ قُلْ اِنَّ
هُدٰى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ۗ وَّلَيْنِ اتَّبَعَتْ

75) ఇబ్నె-అబ్బాస్ (ర'ది.అ.) కథనం. ('స'హి'హ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం-6, 'హదీస్' నం. 9).

76) బదీ'ఉ అల్-బదీ'ఉ (95): *Innovator*, ఆరంభకుడు. ఏ నమూనా లేకుండా ఆరంభించిన వాడు ప్రారంభకుడు, మొదటిసారి క్రొత్తగా సృష్టించువాడు. ప్రభవంపజేసేవాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. చూడండి. 6:101.

77) అల్లాహుత'అలా ఏదైనా చేయదలచుకుంటే దానిని కేవలం: 'అయిపో!' అని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. అంతే అది అయిపోతుంది. అలాంటప్పుడు ఆయనకు సంతానం కనే అవసరం ఎందు కుంటుంది. ఈ విధమైన వాక్యం 'కున్ ఫ యకూన్' ఖుర్ఆన్ లో 8 సార్లు వచ్చింది. చూడండి, 3:47, 59, 6:73, 16:40, 19:35, 36:82, 40:68 మరియు ఇక్కడ.

78) చూడండి, 17:90-93.

79) చూడండి, 3:85.

నీకు జ్ఞానం లభించిన తరువాత కూడా, నీవు వారి కోరికలను అనుసరిస్తే, అల్లాహ్ (శిక్ష) నుండి నిన్ను రక్షించే వాడు గానీ, సహాయపడే వాడు గానీ ఎవ్వడూ ఉండడు.

121. మేము దివ్యగ్రంథాన్ని ప్రసాదించిన వారు (యూదులు మరియు క్రైస్తవులు) దానిని (తమ గ్రంథాన్ని) కర్తవ్యంతో పఠించవలసిన విధంగా పఠిస్తే, అలాంటి వారు దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) విశ్వసిస్తారు. మరియు దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) తిరస్కరించే వారె నష్టపడు వారు.⁸⁰

122. ఓ ఇస్రాయిల్ సంతతి వారలారా! నేను మీకు ప్రసాదించిన అనుగ్రహాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోండి మరియు నిశ్చయంగా, నేను మిమ్మల్ని (మీ కాలంలోని) సర్వలోకాల వారికంటే ఎక్కువగా ఆదరించాను.

123. మరియు ఆ (పునరుత్థాన) దినాన్ని గురించి భయభీతి కలిగి ఉండండి, ఆ నాడు ఏ వ్యక్తి కూడా మరొక వ్యక్తికి ఏమాత్రమూ ఉపయోగ పడలేడు. మరియు ఎవడి నుండి ఎలాంటి పరిహారం స్వీకరించబడదు. మరియు ఎవడికి సిఫారసు లాభదాయకం కాబాలదు మరియు వారి కెలాంటి సహాయమూ లభించదు. (7/8)

124. * మరియు ఇబ్రాహీమ్ ను అతని ప్రభువు (కొన్ని) ఉత్తరువులిచ్చి పరీక్షించిన విషయాన్ని (జ్ఞాపకం చేసుకోండి). వాటి అన్నింటిలో అతను నెగ్గాడు. అప్పుడు ఆయన (అల్లాహ్): “నిశ్చయంగా నేను నిన్ను మానవజాతికి నాయకునిగా చేస్తున్నాను.” అని అన్నాడు. (దానికి ఇబ్రాహీమ్):

أَهْوَأَهُمْ بَعَدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ
مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢١﴾

الَّذِينَ اتَّيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ
تِلَاوَتِهِ ۖ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۗ وَمَنْ
يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٢٢﴾

يٰۤاَيُّهَا اِسْرٰٓءٰٓءِيْلُ اذْكُرُوْا نِعْمَتِي الَّتِي
اَنْعَمْتُ عَلٰٓيْكُمْ وَاِنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلٰٓى
الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٢٣﴾

وَ اتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ
نَفْسٍ شَيْئًا وَّلَا يُعْتَبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَّ
لَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَّ لَا هُمْ
يُنصَرُونَ ﴿١٢٤﴾

وَ اِذْ اَبْتَلٰٓ اِبْرٰٓهٖمَ رَبُّهُ بِكَلِمٰتٍ
فَاَتَتْهُنَّ ۗ قَالَ اِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ
اِمٰمًا ۗ قَالَ وَاَمِنْ ذُرِّيَّتِي ۗ قَالَ لَا

80) ఇక్కడ పూర్వ గ్రంథప్రజలు, అంటే యూదులు మరియు క్రైస్తవులలోని కొందరు సత్పురుషుల విషయం తెలుపబడింది. ఉదాహరణకు: 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్-సల్లామ్, సల్మాన్ ఫార్సీ (ర'ది. 'అన్తమ్)ల వంటివారు. వారు తమ గ్రంథాలలో పేర్కొనబడిన రాబోయే ప్రవక్త ము'హమ్మద్ ('స'అస)మే అన్న సత్యాన్ని గ్రహించి, విశ్వసించి సత్యధర్మమైన ఇస్లామ్ ను స్వీకరించారు. ఏ ధర్మాన్నైతే దైవప్రవక్తలు ఆదమ్, నూ'హ్, ఇబ్రాహీమ్, మూసా మరియు 'ఈసా మొదలైనవారు ('అల్లీహీమ్.స.) ఆచరించి, బోధించారో!

“మరి నా సంతతి వారు?” అని అడిగాడు.⁸¹
(దానికి అల్లాహ్): “నా వాగ్దానం దుర్మార్గులైన వారికి వర్తించదు.” అని జవాబిచ్చాడు.⁸²

125. మరియు ఈ (కో అబ్రహీం) గృహాన్ని మేము మానవులకు తరచుగా సందర్శించే కేంద్రం (పుణ్య స్థలం) గా మరియు శాంతి నిలయంగా చేసి,⁸³ ఇబ్రాహీమ్ నిలబడిన చోటును మీరు నమాజ్ చేసే స్థలంగా చేసుకోండి.⁸⁴ విషయాన్ని (జ్ఞాపకం చేసుకోండి). మరియు మేము ఇబ్రాహీమ్ మరియు ఇస్మాయిల్ లకు: “నా ఈ గృహాన్ని ప్రదక్షిణ చేసేవారి కొరకూ, ఏకాంత ధ్యానం (‘ఏతికాఫ్) పాటించేవారి కొరకూ, వంగే (రుకూ’డ చేసే) వారి కొరకూ మరియు సజ్జాలు చేసేవారి కొరకూ పరిశుద్ధంగా ఉంచండి.” అని నిర్దేశించాము.

126. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) ఇబ్రాహీమ్: “ఓ నా ప్రభూ! ఈ నగరాన్ని (మక్కాహ్ ను) శాంతియుతమైన నగరంగా చేసి, ఇందు నివసించే

يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴿٨١﴾

وَ إِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَ
أَمْنًا وَ اتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ
مُصَلًّى وَ عَهْدِنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَ
إِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَ
الْعَاكِفِينَ وَ الرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٨٢﴾

وَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا
بَلَدًا آمِنًا وَ ارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ

81) అల్లాహ్ (సు.త.) ఇబ్రాహీమ్ (‘అ.స.) యొక్క ఈ విన్నపాన్ని పూర్తిచేశాడు. ఇది 29:27లో పేర్కొనబడింది.

82) “నా వాగ్దానం దుర్మార్గులైన వారికి వర్తించదు.” అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క ఈ ప్రవచనం ఎంతో ఆలోచింపదగినది. ఇక్కడ ఆయన విశదపరిచింది ఏమిటంటే: ఒక మంచి సత్పురుషుని లేక ప్రవక్త సంతతికి చెందినంత మాత్రానా – వారు అవిశ్వాసులై, సత్కార్యాలు చేయని వారైతే – వారి వంశకీర్తి, వారి వెద్దల ప్రవక్తత్వం వారికి ఏ విధంగానూ పనికిరాదు. ప్రతి ఒక్కడూ తన స్వంత విశ్వాసం మరియు సత్కార్యాల ఆధారంగానే ప్రతిఫలం పొందుతాడు. మహాప్రవక్త (‘స’అస) ‘హదీస్’ ఇలా ఉంది: “ఏ వ్యక్తి వ్యవహారాలైతే అతనిని వెనుక విడిచాయో, అలాంటి వ్యక్తి, పుట్టు పూర్వోత్తరాలు, వంశ ప్రతిష్ఠలు అతనిని ఏ మాత్రం ముందుకు తీలేవు.” (‘స’హీహ్ ముస్లిం)

83) మసూబుల్లీనాస్: అంటే, ప్రజల కొరకు పుణ్యస్థలం. దీని మరొక అర్థం, మాటిమాటికీ సందర్శించే కేంద్రం. ఎందుకంటే ఒకసారి అల్లాహ్ (సు.త.) గృహాన్ని సందర్శించినవాడు, మళ్ళీ మళ్ళీ దానిని దర్శించాలని కోరుతూ ఉంటాడూ. దీని మరొక మహత్వ మేమిటంటే, ఇది శాంతి కేంద్రం. అంటే ఇక్కడ ఏశత్రువు భయం ఉండదు. అందుకే అజ్ఞాన కాలంలో కూడా ముస్లిములు హరమ్ సరిహద్దులలో తమ శత్రువులతో పోరాడటంగాని, హత్యలుగాని చేసేవారుకాదు.

84) మఖామె ఇబ్రాహీమ్: అంటే ఇబ్రాహీమ్ (‘అ.స.) నిలబడిన రాయి. అతను దానిపైన నిలబడి కో అబ్రహీం గృహాన్ని నిర్మించారు. అది ‘హరమ్ లో కో అబ్రహీం కు దగ్గరగా ఉంది. ‘తహాఫ్ పూర్తి చేసిన వారు ప్రతి ఒక్కరూ, దాని దగ్గరలో రెండు రక అతులు నమాజ్ చేస్తారు.

వారిలో, అల్లాహ్ ను మరియు అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించేవారికి అన్నిరకాల ఫలాలను జవనో పాధిగా నొసంగు.” అని ప్రార్థించినప్పుడు, (అల్లాహ్): “మరియు ఎవడు సత్య-తిరస్కారి అవుతాడో అతనికి నేను ఆనందించటానికి కొంతకాలం విడిచిపెట్టాను. తరువాత అతనిని నరకాగ్నిలోకి బలవంతంగా త్రోసివేస్తాను. అది ఎంత దుర్భరమైన గమ్యస్థానం!” అని అన్నాడు.

127. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) ఇబ్రాహీమ్ మరియు ఇస్మా'యీల్ ఈ గృహాపు (కొ'అబ్దు) పునాదులను ఎత్తేటప్పుడు (ఈ విధంగా ప్రార్థించారు): “ఓ మా ప్రభూ! మా ఈసేవను స్వీకరించు. నిశ్చయంగా నీవు మాత్రమే సర్వం వినేవాడవు, 85 సర్వజ్ఞుడవు. 86

128. “ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని నీకు విధేయులుగా (ముస్లింలుగా) చేయి మరియు మా సంతతి నుండి ఒక సంఘాన్ని నీకు విధేయులుగా (ముస్లింలుగా) ఉండునట్లు చేయి. మరియు మాకు, మా ఆరాధనా రీతులను (మనాసిక్లను) తెలుపు మరియు మా పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించు. నిశ్చయంగా నీవే పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించేవాడవు, అపార కరుణాప్రదాతవు.

129. “ఓ మా ప్రభూ! వీరిలో నుండి నీ సందేశాలను చదివి వినిపించుటకునూ, నీ గ్రంథాన్ని నేర్పుటకునూ, దివ్యజ్ఞానాన్ని బోధించుటకునూ మరియు వారిని పరిశుద్ధులుగా మార్చుటకునూ ఒకసందేశహారుణ్ణి పంపు. 87 నిశ్చయంగా, నీవే సర్వ

مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمْتِعْهُ قَلِيلًا ثُمَّ
أَضْطَرُّكَ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ ۗ وَ بِئْسَ
الْمَصِيرُ ﴿٨٥﴾

وَ إِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ
الْبَيْتِ وَ إِسْحَاقَ ۗ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا
إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٨٦﴾

رَبَّنَا وَ اجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَ مِنْ
دُرَيْتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ ۗ وَ آرِنَا
مَنَاسِكَنَا وَ تُبَّ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٨٧﴾

رَبَّنَا وَ ابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ
يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَ يُعَلِّمُهُمُ
الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ يُزَكِّيهِمْ ۗ إِنَّكَ
أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨٨﴾

85) అస్-సమీ'ఉ (27): *The All-Hearing* సర్వం వినేవాడు. Who hears everything. సర్వశ్రవణ సమర్థుడు. అస్-సమీ'ఉన్ 'అలీమ్, ఈ ద్వంద పదం ఖురఆన్ లో 29 సార్లు వచ్చింది. ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు.

86) అల్-'అలీము (20): *The All-Knowing*, సర్వజ్ఞుడు, చూడండి, 2:32.

87) ఇది ఇబ్రాహీమ్ మరియు ఇస్మా'యీల్ ('అలైహిమ్.స.)ల యొక్క చివరి దు'ఆ. అల్లాహ్ (సు.త.) దీనిని స్వీకరించి ఇస్మా'యీల్ ('అ.స.) సంతతి నుండి ము'హమ్మద్ ('స'అస)ను సందేశహారునిగా పంపాడు. కావున ము'హమ్మద్ ('స'అస) అన్నారు: “నేను నా తండ్రి

శక్తిమంతుడవు,⁸⁸ మహా వివేకవంతుడవు.”

130. మరియు ఇబ్రాహీమ్ మతం నుండి విముఖుడయ్యే వాడవడం, తనను తాను అవివేకిగా చేసుకొనువాడు తప్ప? వాస్తవానికి మేము అతనిని (ఇబ్రాహీమ్ ను) ఈ లోకంలో ఎన్నుకున్నాము. మరియు నిశ్చయంగా అతను పరలోకంలో సద్వర్తనులలో పాటు ఉంటాడు.

131. అతని ప్రభువు అతనితో: “(మాకు) విధేయుడవుగా (ముస్లింగా) ఉండు.” అని అన్నప్పుడు అతను: “నేను సర్వలోకాల ప్రభువునకు విధేయుడను (ముస్లింను) అయి పోయాను.” అని జవాబిచ్చాడు.

132. మరియు ఇబ్రాహీమ్ తన సంతానాన్ని దీనిలోనే (ఈ ఇస్లాం మార్గంలోనే) నడవండని బోధించాడు. మరియు య’అఖూబ్ కూడా తన (సంతానంతో అన్నాడు): “నా బిడ్డలారా! నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మీ కొరకు ఈ ధర్మాన్నే నియమించి ఉన్నాడు. కావున మీరు అల్లాహ్ కు విధేయులు (ముస్లింలు) కాకుండా మరణించకండి!”⁸⁹

133. ఏమీ? య’అఖూబ్ కు మరణం సమీపించినప్పుడు, మీరు అక్కడ ఉన్నారా?⁹⁰ అప్పుడు తన తన కుమారులతో: “నా తరువాత మీరు ఎవరిని ఆరాధిస్తారు?” అని అడిగినప్పుడు. వారన్నారు: “నీ ఆరాధ్య దైవం మరియు నీ పూర్వకు

وَمَنْ يَّرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا
مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ ۚ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ
فِي الدُّنْيَا ۗ وَ إِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿٣٠﴾

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْتُ
لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣١﴾

وَوَضَّيْ بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ
وَيَعْقُوبَ ۚ وَيُنَبِّئُ الْإِنَّمَا
اصْطَفَىٰ لَكُمْ الدِّينَ
فَلَا تَبْهُوتُوا ۗ إِلَّا وَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٣٢﴾

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ
يَعْقُوبَ الْوَيْلَ ۚ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ
مَا تَعْبُدُونَ مِنِّي بَعْدِي ۖ قَالُوا
نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَالِإِلَٰهَ

ఇబ్రాహీమ్ (‘అ.స.) యొక్క దు’ఆను, ‘ఈసా (‘అ.స.) యొక్క శుభవార్తను మరియు నా తల్లి యొక్క కలను.” (ఫ’త్తో రబ్బాని).

88) అల్-‘అజ్జబ్ (9): *The Almighty*, సర్వ శక్తిమంతుడు. సర్వ శక్తిసంపన్నుడు, గౌరవానికి మూలాధారి, ఆయన అధికారం సర్వాన్ని పరివేష్టించి ఉన్నది.

89) ఇబ్రాహీమ్ మరియు య’అఖూబ్ (‘అలైహిమ్ స.)లు కూడా తమ సంతానాన్ని అనుసరించమని బోధించిన ధర్మం ఇస్లామ్ మాత్రమే. ఈ ఇస్లాం ధర్మమే - అల్లాహ్ (సు.త.) కు మాత్రమే దాస్యం చేయటమే (విధేయులుగా ఉండటమే) - ఆదమ్ (‘అ.స.) నుండి చిట్టచివరి ప్రవక్త ము’హమ్మద్ (‘స’అస) వరకూ ప్రవక్తలందరూ బోధించిన ధర్మం. (చూడండి, 3:19).

90) ఇక్కడ యూదులు ప్రశ్నించబడుతున్నారు: “య’అఖూబ్ (‘అ.స.) మరణించినప్పుడు మీరైతే అక్కడ లేరుకదా! అలాంటప్పుడు మీకెలా తెలుసు, అతను తన కుమారులకు బోధించిన ధర్మమేమిటి?” అతనేగాక ప్రతి ప్రవక్త బోధించిన ధర్మం ఇస్లాంమాత్రమే. (‘స.బు’ఖారి).

లగు ఇబ్రాహీమ్, ఇస్మా'యీల్ మరియు ఇస్'హాఖ్ ల ఆరాధ్య దైవమైన ఆ ఏకైక⁹¹ దేవుణ్ణి (అల్లాహ్ నే), మేము ఆరాధిస్తాము మరియు మేము ఆయనకే విధేయులమై (ముస్లింలమై) ఉంటాము.”

134. అది ఒక గతించిన సమాజం. దాని కర్మల ఫలితం దానికి మరియు మీ కర్మలది మీకు. మరియు వారు చేస్తూ ఉండిన కర్మలను గురించి మీరు ప్రశ్నించబడరు.

135. మరియు వారంటారు: “మీరు యూదులుగా లేదా క్రైస్తవులుగా ఉంటేనే మీకు మార్గ దర్శకత్వం లభిస్తుంది!” వారితో అను: “వాస్తవానికి, మేము (అనుసరించేది) ఇబ్రాహీమ్ మతం, ఏకైకదైవ సిద్ధాంతం ('హనీఫా). మరియు అతను బహుదైవారాధకుడు కాడు.”⁹²

136. (ఓ ముస్లింలారా!) మీరు ఇలా అనండి: “మేము అల్లాహ్ ను మరియు ఆయన మా కొరకు అవతరింపజేసిన సందేశాలను మరియు ఇబ్రాహీమ్ ఇస్మా'యీల్, ఇస్'హాఖ్, య'అఖూబ్ మరియు అతని సంతతి వారికి ఇవ్వబడిన వాటిని మరియు మూసా, 'ఈసా మరియు ఇతర ప్రవక్తలందరికీ వారి ప్రభువు తరపు నుండి ఇవ్వబడిన వాటిని (సందేశాలను) విశ్వసిస్తాము. వారలో ఏ ఒక్కరి పట్లా మేము భేదభావం చూపము. మేము ఆయనకు విధేయులం (ముస్లింలం) అయ్యాము.”

137. వారు కూడా మీరు విశ్వసించినట్లు విశ్వసిస్తే, వారు సన్మార్గం పొందిన వారవుతారు. ఒకవేళ వారు తిరిగిపోతే, విరోధం వహించిన వారవుతారు. (వారి నుండి రక్షించటానికి) మీకు అల్లాహ్ చాలు. ఆయనే సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.

أَبْلِكِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحٰقَ
إِلٰهًا وَاحِدًا ۖ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٣٧﴾

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَ
لَكُمْ مِمَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٨﴾

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا
قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرٰهٖمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ
مِنَ الشُّرَكِيَّيْنَ ﴿٣٩﴾

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا
أُنزِلَ إِلَيْنَا مِن قَبْلِهِ ۗ سَلْمًا
إِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ ۗ وَالْأَسْبَاطَ ۗ وَمَا
أَوْقَىٰ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ
النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ ۗ لَا نَفِرُّكَ بَيْنَ
أَحَدٍ مِّنْهُمْ ۗ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٤٠﴾

فَإِنِ امْتَنُوا بِيثْلِ مِمَّا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدِ
اهْتَدَوْا ۗ وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي
شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ ۗ وَهُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤١﴾

91) అల్-వా'హిద్ (67): *The One*, అద్వితీయుడు. The Sole. ఒకే ఒక్కడు, ఏకైకడు ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. చూడండి, 2:163, 12:39.

అహ్దున్: *The One and Alone*, ఏకైకడు, ఒకే ఒక్కడు. చూడండి, 112:1,4.

92) చూడండి, 'స'హీ'హ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం-5, 'హదీస్' నం. 169.

138. (వారితో ఇలా అను): “(మీరు) అల్లాహ్ రంగును (ధర్మాన్ని) స్వీకరించండి. మరియు అల్లాహ్ కంటే మంచి రంగు (ధర్మం) ఎవరిది? మరియు మేము ఆయనను మాత్రమే ఆరాధించే వారము.”⁹³

139. (ఓ ము'హమ్మద్!) వారితో అను: “ఏమీ? అల్లాహ్ విషయంలో మీరు మాతో వాదిస్తారా? (వాస్తవానికి) ఆయన మా ప్రభువు మరియు మీ ప్రభువు కూడాను. మా కర్మలు మాకు మరియు మీ కర్మలు మీకు. మరియు మేము ఆయనకు మాత్రమే మనఃపూర్వకంగా విధేయులమయ్యాము.”

140. లేక మీరు: “నిశ్చయంగా ఇబ్రాహీమ్, ఇస్మా'యీల్, ఇస్'హాఖ్, య'అఖుబ్ మరియు వారి సంతతి వారంతా యూదులు మరియు క్రైస్తవులు.” అని అంటారా? ఇంకా ఇలా అను: “ఏమీ మీకు బాగా తెలుసా? లేక అల్లాహ్ కు (బాగా తెలుసా)? అల్లాహ్ వద్ద నుండి తన వద్దకు వచ్చిన సాక్ష్యాన్ని దాచే వాని కంటే ఎక్కువ దుర్మార్గుడెవడు? మరియు మీ కర్మల నుండి, అల్లాహ్ నిర్లక్ష్యంగా లేడు!”

141. “ఇప్పుడు ఆ సంఘం గతించి పోయింది. అది చేసింది దానికి మరియు మీరు చేసింది మీకు. వారు చెస్తూ ఉండిన కర్మలను గురించి మీరు ప్రశ్నించబడరు.”⁹⁴

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عِبِيدُونَ ﴿١٣٨﴾

قُلْ أَتَحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَ رَبُّكُمْ ؕ وَ لَنَا أَعْمَالُنَا وَ لَكُمْ أَعْمَالُكُمْ ؕ وَ نَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ وَ الْإِسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ ؕ أَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ ؕ وَ مَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَ اللَّهِ مِنَ اللَّهِ ؕ وَ مَا اللَّهُ بِعَافٍ لِعَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَ لَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ؕ وَ لَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

93) దీని మరొక తాత్పర్యం ఇలా ఉంది: “అల్లాహ్ రంగును (ధర్మాన్ని) ఎంచుకోండి. మరియు అల్లాహ్ రంగు (ధర్మం) కంటే ఉత్తమమైన రంగు (ధర్మం) ఎవరిది? మరియు మేము ఆయనను మాత్రమే ఆరాధించే వారము.”

క్రైస్తవులు ఒక పసుపు రంగు చేసి ఉంచుతారు. బిడ్డ పుట్టినా లేక ఎవడైనా క్రైస్తవ మతం అవలంబించినా! వారు, అతనిని ఆ రంగులో ముంచి: ‘పవిత్రమైన క్రైస్తవడయ్యాడు.’ అని అంటారు. దీనిని బాప్టిస్ం (Baptism) అంటారు. ఈ ఆచారాన్ని ఖండిస్తూ: అల్లాహ్ (సు.త.) రంగు (ధర్మం) అంటే ఇస్లాం ధర్మమే, అంటే అల్లాహ్ (సు.త.)కు విధేయులై కేవలం ఆయననే ఆరాధించడం. ఇదే ప్రవక్తలందరూ బోధించిన ధర్మం, అని విశదపరబడింది.

94) చూడండి, 35:18 మరియు 53:39. ###